

شاعر مبین اچڻ جي پڄين
جو تصويري البم

اکین جي اکیلائي

مرتب: مبین اچڻ

بھاري پڙيکڻ لاءِ ڪاٺو

اکین جي اکیلائي

(گڏيل شاعري)
(چؤسٿا)

مرتب: مبین اچڻ

جنهن شاعر، اديب جي زندگي ڏکڻ کان سوا ڪجهه نه هجي، جنهن اک به سورن جي هنج ۾ کولي هجي. ظاهر آهي جيڪو سورن جي صليب تي چميو هوندو، اهو جڏهن شعور جي ساڃاه سان ٻاٽڙا پائي وڌو ٿيو هوندو ته ان کي ڪهڙو هن جهان ۾ سگ مليو هوندو، سورن ۽ ڏکڻ جو مجسمو ڪنهن ديوملائي ۽ ڏند ڪٽائي تصور ۾ ڦيرين ڏيندڙ منهنجي ڪجين جي ديس سان تعلق رکندڙ منهنجو پيارو دوست شاعر، ليکڪ ڪيترن ئي ڪتابن جو سميرندڙ منڙي مزاج سان مڃين جي ور ڪا ڪندڙ مبین اچڻ جو نالو هاڻي ڪنهن کان به ڳڄو ناهي رهيو. ڇاڪاڻ جو مبین هن دؤر جو هڪ اهڙو ڪردار آهي جيڪو صدين تائين ياد رکيو ويندو، جنهن جي ساجهي ۽ سببتي وڻندڙ طبيعت ۾ هتان جي ڪارڪر وانگر مٿين مناس آهي، جنهن جي ٻولن ۾ جاهت جا اڻ ڪٽ درياءُ آهن جنهن جي شيرين زبان جي جاس سان پوري سنڌ جا شاعر، ساڃاه وند اديب اسان کي هڪ هنڌ گڏ نظر اچن ٿا.

اهي پرهه ڦٽي ڇاپڻ هجن يا وايون مڪيون وانگي ڇو نه هجي يا سندس پيا سڻوڻ جي چولين مان چليل نينهن جي انمول نظارن جھڙا خوبصورت ڪتاب نظم ڇاپڻ، ”گيرڙو رنگ شاعري“، ”موتين مالها شاعري“، ”زنگي ويل خواب“ ۽ تاحق بيدريءَ سان وحشين درندن هتان شهيد ٿيندڙ سندس پيٽ ”شهيد روبين اچڻ جي خون سان انصاف وارو سوال“ اهو ٻڌائي رهيا آهن هن دلير دوست کي پنهنجي ٻولي ۽ ادب سان ڪيترو چاهه آهي، مبین جھڙا ڇاڪوڙي ماڻهو اوهان کي گهٽ ملندا. جيڪي پنهنجي ڪلا سان گڏ ٻين جي ڪلا کي به پاڻ سان گڏ کڻي هلن ۽ کين اهو پاڻ سان گڏ ٻين جي شاعري ڇپجڻ جو اونهو هجي. اهو درد ۽ اهو فڪر اسان کي پياري مبین اچڻ ۾ ملي ٿو. اهوئي سبب آهي جو کيس هن وقت گڏيل شاعري جي ڪتابن ۾ سرسي حاصل آهي ۽ اهو ڪم سمير وارو هن جو اڃان به جاري آهي.

زير نظر ڪتاب ”اکين جي اکیلائي“ جيڪو خالص چؤسٿن جو پڙلاءُ ٿو ڪري، جيڪو پڻ مبین اچڻ ڏانهن ڪريدي ٿو وڃي جو اڳ وانگر ترتيب ۽ سمجڻ ۾ مان سمجھان ٿو هي هڪ انوکو ۽ اهم ڪم آهي. جنهن مان ايندڙ شاعري جي خبر پڻ پوي ٿي ته سنڌي شاعري جو آئيندو ڪيترو روشن آهي. مان اهڙي نرالي تخليق ۽ ڪاوش پيش ڪرڻ تي سمڻي ليکاري ۽ شاعر مبین اچڻ کي جس ڏيندس. جنهن هن تنگ دست جهان ۾ هڪ هنڌ سنڌ جي سمڻن شاعرن کي آڻي اکين جي اکیلائي جھڙو گڏيل شاعري جو ڪتاب سنڌي ادب جي سونهن سڀيتا کي ڏئي نه صرف پنهنجو نالو وڌايو آهي پر سنڌي شاعري کي به نروار ڪرڻ ۾ پنهنجو مؤثر ڪردار ادا ڪيو آهي.

علي حسن سرڪي
خير پور ميرس
10 مئي 2023ع

شهيد روبين اچڻ جو ابو ۽ امڙ

شهيد
روبين اچڻ
جو يادگار
تصويري البم

سنڌ سلامت

www.sindhssalamat.com

سنڌ سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊيجيٽائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشه انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سنڌ سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاءَ خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نه رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي ادبين، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليق کي ڊيجيٽائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي ته سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڏاڻوڻوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ ايندڙ اڻڀريت سميت آڻي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.

۽ اهو سڀ ”سنڌ سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد ته سنڌ سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نه صرف پرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سنڌ سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ نڀائيندا.

books.sindhssalamat.com

سنڌ سلامت ڪتاب گهر جي ايندڙ اڻڀريت اپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڏاڻوڻوڊ ڪريو:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhssalamat.book>

sindhssalamat.com

سنڌ سلامت پاران:

سنڌ سلامت ڪتاب گهر پاران چونڊ سنڌي شاعرن جي شاعريءَ جو گڏيل مجموعو ”اڪين جي اڪيلائي“ اوهان اڳيان حاضر آهي. جنهن جو مرتب مبین اچڻ آھن

هن ڪتاب ۾ سنڌي ٻوليءَ جي 18 چونڊ شاعرن جي شاعريءَ کي شامل ڪيو ويو آهي هر شاعر ۽ تخليقڪار جي شاعريءَ جي پنهنجي خوشبو، لهجو ۽ سواد آهي، تنهنڪري هي ڪتاب هڪ نرالو ۽ منفرد شاعريءَ جو مجموعو لڳي ٿو ڪتاب ۾ شهيد روبينا اچڻ کي ڏنل منظوم پيٽا پڻ شامل آهي

هي ڪتاب 2023ع ۾ بخاري پبليڪيشن، لاڙڪاڻو پاران ڇپايو ويو، جنهن جي پي ڊي ايف ڪاپي مبین اچڻ جي ٿورن سان پيش ڪجي ٿي

محمد سليحان وساڻ

مينيڊنگ ايڊيٽر (اعزازي)

سنڌ سلامت ڊاٽ ڪام

sulemanwassan@gmail.com

www.sindhssalamat.com

books.sindhssalamat.com

books.sindhssalamat.com

اکین جي اکیلائي

(گڏيل شاعري)

ڪتاب نمبر: 27
حق ۽ واسطا اداري وٽ محفوظ
ڪتاب جو نالو: اکین جي اکیلائي
موضوع: مختلف شاعرن جي شاعري
مرتب: مبین اڄڻ
سال: جون 2023ع
ڇاپو: پهريون
ڪمپوزنگ لي آئوٽ: شاهد انور بخاري
0300_3419181
ڇپيندڙ: بخاري پبليڪيشن لاڙڪاڻو
0300_3419181
مٿه: 500 روپيا

مرتب:
مبین اڄڻ

Book No: 27
Book Name: Akhin g Akelaee
Copmiled by: Mubeen Ujan
1 st Eddition: June 2023
Composing & Layout: Shahid Anwar Bukhari
0300_3419181
Published by: Bukhari Publication Larkana
0300_3419181
Price: 500

بخاري پبليڪيشن لاڙڪاڻو
2023ع

(ڪتاب جي متن سان اداري جو متفق هجڻ ضروري نه آهي)

پبلشر نوت

سنڌي ادب ۾ شاعرن جا گڏيل شاعريءَ جا مجموعا ڇپائڻ جي روايت لڳ ڀڳ اڌ صدي پراڻي آهي. جيڪو سفر پنهنجي آب و تاب سان اڄ به جاري آهي.

ڇوڻن جي چونڊ جو هي گڏيل ڪتاب پياري مڃين اچڻ جي محنت ۽ محبت جو نتيجو آهي هن ڪتاب ۾ شامل هر شاعر، شاعره جو پنهنجو رنگ ۽ تخليقي نڪار آهي.

مڃين اچڻ ڇوڻن جي مختلف شاعرن کي هڪ هنڌ گڏ ڪري سڄي ته ادب جي جهول ۾ تاريخي ۽ هڪ اهڙو منفرد ڪتاب وڌو آهي جنهن لاءِ اميد ٿي ڪجي ته هي ڪتاب ڇوڻن تي تحقيق ڪندڙن لاءِ ريفرنس طور ڪم ايندو.

بخاريءَ پبليڪيشن لاڙڪاڻو جي هميشه اها ڪوشش رهي آهي ته پنهنجي پڙهندڙن جي هٿن تائين بهتر کان بهتر علمي ادبي تاريخي تحقيقي ڪتاب پهچائي اميد ته گڏيل شاعريءَ جو هي مڃين اچڻ جو پورهيو اڪين جي اڪيلائي پڙهندڙن کي ضرور پسند ايندو. هميشه جيان اوهان جي روشن رايي جو اوسيڙو رهندو.

فياض انور بخاري

bukharipublication@gmail.com

0300_3419181

books.sindhsalamat.com

پنهنجي پاران

اڄ آئون پنهنجي هن ڪتاب لاءِ نه بلڪه ان جي ابتڙ پنهنجي جنم ڀومي ڪهڙا شهر جي مسئلن تي لکندس ۽ ان جي حل لاءِ عرض گذارش ڪندس پياري ملڪ پاڪستان جي معزز عملدارن کي.

سائين منهنجا مون جڏهن شعور جي اک کولي ته مون کي منهنجو اباڻو شهر ڪهڙا ان وقت کان هن مهل تائين بنيادي مسئلن جي ور چڙهيل نظر ايندو رهيو آهي جيڪي هن وقت تائين حل نه ٿي سگهيا آهن؟ جن ۾ خاص ڪري هتان جو 50 سال پراڻو ڊرينيج نظام جنهن جي ڪري مهيني ۾ هڪ ڏينهن شهر ضرور گندي پاڻيءَ ۾ ٻڏندو آهي. ان گندي پاڻي بيهڻ سبب شهر جو مک اسٽان ڪنهن ڏيڻ جو ڏيک ڏيندو آهي. ٻيو مسئلو هٿي وفاق جي زير نگراني هلندڙ پوسٽ آفيس جو آهي جنهن جي بلڊنگ گذريل 20 سالن کان جڙي نه سگهي آهي. هتان جو نيڪيدار ڪروڙين رپيا هڙپ ڪري گم ٿيل آهي. نئون مسئلو شهر ۽ آس پاس ۾ جوا گيم جا اڏا، آفيس نشي جو واپار کلي عام ڪيترن سالن کان جاري آهي هتان جي پوليس جي نڪ جي هيٺان ۾ پوليس عملو شهر ڪهڙا جي 80 فيصد رهواسين وانگر چُپ جو روزور کي ويٺل آهن.

منهنجي شهر جو عوام ڪڏهن پنهنجي حقن جي لاءِ اٿندو ۽ جاڳندو اهو وقت تي ٿا ڇڏيون؟ مگر آئون آخر ۾ پنهنجي جنم ڀوميءَ سان ٿيندڙ مٿين ويساهه گهاٽين سبب ڏڪارو ضرور آهيان. آئون وري به پياري ملڪ پاڪستان جي اعليٰ معزز ايماندار عملدارن کي گذارش ڪندس ته شهر ڪهڙا جا مٿيان مسئلا حل ڪرڻ سان گڏ منهنجي ڀيڻ شهيد جنهن کي اڄ کان 2 سال اڳ هڪ درگاه پير ڪٽڪپال ڪوٽڊجي وٽان اغوا بعد بيدرديءَ سان قتل ڪيو ويو. ان جي خون سان انصاف ڪيو. آئون پنهنجي پياري ملڪ پاڪستان جي پرامن آئين ۽ قانون کي مڃيندڙ لکيل پڙهيل نوجوان آهيان، منهنجون اڪيون انصاف جي اوسيڙي ۾ آهن. مونکي پڪ آهي ته انصاف ڏيندڙ ادارا منهنجي خاندان سان انصاف ڪري اسان مظلوم غريبن جي لاءِ ايندڙ مستقبل ۾ مثال قائم ڪندا.

عرضدار

مڃين اچڻ

sindhsalamat.com

براهوئي سائين جي.ايم. رئيساڻي

تعارف

نالو:- براهوئي غلام محمد رئيساڻي
ادبي نالو:- براهوئي سائين جي.ايم. رئيساڻي
والد جو نالو:- براهوئي مير حمز علي رئيساڻي
ادبي حيثيت:- ”استاد الشعراء“
جنم تاريخ:- 13 اپريل 1965ع
جنم هنڌ:- چوهڙپور تعلقو ۽ ضلعو لاڙڪاڻو
ڇپيل ڪتاب:- (1) قلمڪار ڪوي 2009ع
(2) وقت جي واکاڻ 2010ع
(3) تمغه امتياز 2012ع

(4) سنڌ جي قديم تاريخ جو هڪ ورق 2015ع
(5) بهار البحار (علم عروض) 2021ع

اڻ ڇپيل:- (1) براهوئي و بلوچ (سنڌيءَ ۾)، (2) سنڌو ديش دراوڙ ديش (تاريخ)،
(3) علم عروض ڪا قانون (اردو ۽ سنڌي ۾)، (4) بحر وزن (اردو ۽ سنڌي ۾)، (5) ناٿون
ڊڪشنري انگلش تو سنڌي، (6) براهوئي قبائل (اردو ۾)، (7) براهوئي زبان ڪل زبانون
ڪي مان هي (اردو ۾)

لکڻ جي شروعات:- 77-1976ع کان.

ادبي استاد:- (1) استاد الشعراء نثار بزمي (2) محترم اشرف زمان پيرچنڊامي
(3) محترم مولوي امان الله مفلح مهر (4) محترم نذير احمد ڊيپهو (5) استاد الشعراء
رحمت الله شوق شڪارپوري (6) محترم جمال الدين جوڳي جمالي
(7) استاد الشعراء اميد خيرپوري (8) استاد الشعراء غلام مرتضيٰ اعظم عباسي،
(9) استاد الشعراء حڪيم ضياء الدين ضياء جتوئي، (10) استاد الشعراء غلام نبي
ثاقب بروهي (11) استاد الشعراء محترم عزتآب سائين سرمد چانڊيو.

تعليم:- مولوي عالم فاضل عربيڪ، سند التحصيل المدرسه ايم اي اسلامڪ
ڪلچر، بي ايڊ، ايم ايڊ.

ڪرت:- گورنمينٽ هاءِ اسڪول ٽيچر بي بي ايس 20.

رهائش ۽ هائوڪو پتو:- عيدگاه محلو مدنجي، پوسٽ آفيس نمبر 78030 مدنجي
فون نمبر:- 0345_3784122 0308_3494122

حمد

حمد خدا جو چئي ڇا چوان،
لفظ زبان تي اچن سي ڪٿان،
جنهنجو مثل ڪو نه ٿو ڪت ملي،
ان جو پوءِ ڪهڙو ڪيان مان بيان.

درشن

ويجهو هوندي دور رهان مان،
راز انهيءَ ۾ تنهنجو چاهي؟!
وار برابر ناهي وڇوڙو!!
درشن پو ڇو ٿيندو ناهي!!

مظهر

موجود آدميءَ کي آهي وڌيڪ ويجهو
سڀ کي محيط آهي هر دل خدا جو گهر آ،
ظاهر پسڻ پرينءَ جي، آهن نشانيون سڀ،
مظهر سندس جو ليڪن توڻي جو هر بشر آ.

پردہ نشين

عين اليقين عيني هن ڪائنات اندر،
پردہ نشين پيارو هر ڪنهن ۾ جلوه گر آ،
ڪعبي ۾ قيد ناهي، انسان ۾ نه ليڪن،
آهي عيان، جنهن تي منمنجي نظر آ.

پرماتما

وڃي چوڻا پڻ ڪو پتن تي ادا،
ائين ڪو نه ٿيندو آ رب آشنا،
ذڪر ذات مخفي وٺي ڪر نظر،
اسانجي اندر آهي پرماتما.

لاتقنطو

عدم عرفان جي بلڪل علامت نااميدي آ،
خدا جي رحم کان مايوس. هڪ ابلّيس آ دائم.
پڙهي لاتقنطو آدم نٿي بي دم زماني ۾،
خدا جون رحمتون آهن. خدا جي قرب تي قائم.

اڃ تائين

ڏس! توکي ڏجي ڪهڙو لقب، نانءُ نرالو،
ابلّيس کان وڌيڪ پاڻ کي ٿو پاڻ وڃائين،
اڃ تائين ڪٿي به ڪُتو ڪين جهڪيو آ،
تون ڪهڙي سبب ڪنڌ ٿو دردر تي جهڪائين!

رَب سان رلاءِ

”خدا ترس ماڻهو!“ خدا واسطي،
سڄڻ ٿي اسان کي ”سڄڻ“ سان ملا،
نه دنيا، نه دولت، نه شهرت ڪپي،
ڪيو عرض ايهو ته رَب سان رلاءِ.

رازرب جو

ڪيم غور، دل سان پڙهي، ”فاذڪروني“،
”طلب في القلب“ بس رهي ”يار جوئي“،
لڪيل راز رب جو به اظهار ٿي پيو،
محبت جو مطلب ”طلبگار جوئي“.

نور آهي

ديد دنيا کان هٽائي پوئتي،
اي پرين ڪر پاڻ ايڪاگر نظر،
نور آهي هر نظر جي پوئيان،
جو پسائيندو خدا جو آهي گهر.

مصحف

ڪٿي تون ڪٿي مان، ڪٿي دل لڳي وئي،
نه ڄاڻان سندم اڻ رٿي دل لڳي وئي،
پڙهي ڪولي مصحف ڪيم غور بيحد،
اثر ٿيئڙو مون مٿي دل لڳي وئي.

ڪائنات جو مقصد

محبوب مصطفيٰ جو ديدار جن ڪيو
پروردگار جو ڄڻ ديدار تن ڪيو
تخليق ڪائنات جو مقصد نبي ڪريم
آ رب العالمين کي اظهار هن ڪيو.

بالي نشين

حسن يوسف جو ٿيو مشهور دنيا ۾ مگر،
ناهي ٽنهنجي پيٽ جهڙو ”اي پرين پرده نشين“،
مصر جو هو تختور يوسف مگر اهڙو نه ٿيو
عرشِ عالي تي هئين تون باخدا بالي نشين.

آغثي يانبي

ڪل حشر ۾ سڏيندا نبي آ نبي،
آغثي آغثي يا نبي آ نبي،
هر بشر، هر ولي خود پڪارن ائين،
المدد احمد! يانبي آ نبي.

آغثي يانبي

ڪي حشر ۾ چوندا روئي روئي،
آغثي آغثي يانبي آ نبي،
۽ پگهر ۾ بوڙندي سڏيندا هيئن،
المدد احمد! يانبي آ نبي.

روئن ٿا پارسا

عجب هي نئون تماشو آ، حشر جي ڏينهن جو نقشو،
اڻي جاڳي تمنا شوق رحمت بي پناهيءَ تي،
گنمگارن مٿان اهڙو ڪڪر وسيون ڪرم جو آ،
روئن ٿا پارسا پنهنجي ڏسي خود بي گناهيءَ تي.

خوشخبري

اطاعت شرط آ شامل، شريعت جي اصولن تي،
حضوري خاص خاصن ۾، نڪي هوندا هُو عامن ۾،
غلامانِ محمدؐ کي ملندي خاص خوشخبري،
حشر جي ڏينهن هوندا سڀ، نبي سائينءَ جي دامن ۾.

اسلام جونالو

حديثن تي ڪتابن ۾، لکيل قرآن ۾ ظاهر،
جهنم جي آڻو سڄي بُري انجام جو نالو،
خدارا! سوچ اي مسلم ڇڏي ڏي بيحيائيءَ کي،
بُرائيءَ کان ڪرڻ پاسو آڻو اسلام جو نالو.

مرتبو جانان جو

هرشيءَ جانان جي آ، واسطي ڪون و مڪان،
هر طرح آهي مٿي هر مرتبو جانان جو،
حسن ۾، گفتار ۾، رفتار ۾ ڏس هُو ٿو،
ڇا عجب مظهر بڻيو آ، خود خدا جي شان جو.

حسنين جو بابو

علي مشڪل ڪشا جو در، ڇڏيندين دريدر ٿيندين،
پيغمبرؐ پاڪ جو دلبر، ڇڏيندين دريدر ٿيندين،
نبيؐ جي علم جو وارث، آهي حسنين جو بابو،
ادا! خيرالنساء جو ور، ڇڏيندين دريدر ٿيندين،

خدا جو رازدان

عمل عالمِ سندو هر هڪ، شريعت کان نه آ ٻاهر،
مُجاهد مرد مومن کي، خدا واري زبان آهي،
خُدا وارو خدائيءَ ۾، بظاهر آدمي ليڪن،
فنا في الله جو صاحب خدا جو رازدان آهي.

روح جو پرواز

جت قلندر يا وري ابدال جو آهي ويڃڻ،
۽ اُڏڻ شهپاز جو آ، ڪوهسارن کان مٿي،
تيزتر تنهن کان اڃا ڏس! روح جو پرواز آ،
هيٺ طوبي کي ڇڏي ٿو وات ويندي اڻ رهي.

قالوبلي

موت آ قالوبلي جو واعدو الله سان،
آدمي هر ڪنهن طرح ٿو قبر ۾ ايندو رهي،
جسم قابو قيد ۾ آ تاقيمات منتظر،
دار مان ٻي دار ۾ ٿو منتقل ٿيندو رهي.

ذڪر ذاتي

منهنجي منزل تون نه ڄاڻي، اک اجائي ٿو رکين،
عشق جي درياه اندر دل سفينو سير ۾،
ذڪر ذاتي جي ڪري آ، مرتبو منهنجو مٿي،
لهر لوڏو ڪينڪي جيئن گل تري ٿو ڪير ۾.

عالم الارواح

”قُلْتُ بِسْمِ اللَّهِ“ ڪُل احوال حاضر حال جا،
بي خطر آ زندگي، هر خوف کان دارين جي،
پاڪرين آهيان سدائين عالم الارواح ۾،
خاص پيغمبرؐ سندو حيدر عليؑ، حسنين جي.

مرتبو

سوچ ڪر مخلوق ۾، مرتبو آهي مٿي،
خاص دنيا آهي منمنجي، هر رضا جي واسطي،
عام جو آ پيار مون سان، دمبدم چلاڻ جو
آ مودت دل ۾ دائر، مصطفيٰ جي واسطي.

سينيما

عجب آواز الهامي سماعت کي رسبو آ،
منمنجي محبوب سائين جو تماشاگاه آ دنيا،
فڪر فرحي پڙهي ڏس تون، تنمين ۾ سڀ هي تصويرون،
گهڙي پل جو رڳو رونشو مگر عالم آ سينيما.

ماڻهو

اج ڪلهه الائي ڇو ائين،
ڊڪ ڊوڙ ڪندو ٿو وڃي،
ڏس ماڻهو ماڻهن منجهان،
منمن موڙ ڪندو ٿو وڃي.

هٿ سڙن ٿا

موسيٰ ۽ فرعون ٻڌون ٿا،
حق ۽ باطل نيٺ لڙن ٿا،
آهي يزيڊ، حسينءَ مقابل،
نيڪي ڪندي هٿ سڙن ٿا.

لحاظ ڪونهي

خدا ٿو ڄاڻي، ڪو اج سڀاڻي،
”اياز محمود نياز“ ڪونهي،
تڏهن اسان وٽ وڏن، ننڍن جو
شرم حيا ۽ لحاظ ڪانهي.

انسانيت

ڏس! ناهي تو ۾ پاڻ وڌڻ جو ادب،
چوڻو پيو تنمنجي ڏسي، شيطانيت،
شرم و حيا تو ۾ نه آ، اڄ ڪلهه اڃا،
محدود ٿيندي ٿي وڃي انسانيت.

پيءُ ماءُ جو ادب

ڪو شخص ضعيفن تي، جي ظلم ٿو ڪري،
هوندو پو مٿس آهي، الله جو غضب،
جنت جي هوا هوندي ان لاءِ حرام آ،
جنهن ناهي ڪيو پنمنجي پيءُ ماءُ جو ادب.

مومن

نڪي روزن، نمازن سان، سندس ڪا دوستي آهي،
ڪڏهن پي ڪوڙ جي ليڪن، ڪمي ڪانهي ڪميني ۾،
سڏائي پاڻ کي مومن ڪري هر جا ڳالئون ٿو،
خدا جي پاڪ ماڻهن جو رکي ٿو ساڙ سيني ۾.

مذهبي ماڻهو

گلا جو گهر سدائين ڪو آڏي ٿو ڏبڏي ماڻهو،
رهي بي نور ٿو هر دم اجايو تعصبي ماڻهو،
پڻي معيار تنمنجي کي، ڪري ٿو گفتگو ظاهر،
برابر تون چئو آهين، پڪو هڪ مذهبي ماڻهو.

آهي مذهب ماڻهو

هر طرح آدم هجڻ جو شرط آ،
پوءِ پل جنهن سان وڻي رک واسطو،
مان نه آهيان رافضي يا خارجي،
خاص منمنجو آهي مذهب ماڻهو.

راج جو راتو

اوهي گوهي توکان سکجي،
اتڪي ٻٽڪي، خوب ٿا ڄاڻو
منهن تي خوشآمد، ڊاڙا باشا،
تڏهن ته آهين، راج جو راتو.

مئي ڪائي

هرهر مون سان، اٽڪين ناحق،
منهنجي ڏسي تون هلڪي هائي،
مون کي ڇا تون رڙڪي ويندين،
مان پي ناهيان، مئي ڪائي.

عزت ڪين گهٽجي

ساڙ وارا، ساڙ ۾ سڙندا وتا،
ڏوڙ پايو مون ڪٿي هارائيو،
ڪنهن جي عزت ڪين گهٽبي ساڙ سان،
پنهنجن ٻانهن ۾ وجهي چڪ پايو.

اجائي خودي

خدا حاسدن جي، حسد کان بچائي،
وري جاهلن جي، جمل کان بچائي،
عمر ٿئي گذر نيڪ اعمال ڪندي،
اجائي خودي ۽ گهل کان بچائي.

ساڙ ۾ سڙ

ساڙ هر دم جسم کي ساڙيندو آ،
ساڙ ۾ سڙ ساڙ جي توکي سڙا،
ٿو ڏئي ان ريت رب، ڪجهه سوچ ڪر،
چڏ حسد کي، پاڻ ڪر راضي خدا.

اشراف گهٽ هن دور ۾

آ ڪمينن جو قدر اهڙي طرح،
ڪم ظرف، ڪم ذات کي عزت ڏيڻ،
ٿا ڏسون اشراف گهٽ هن دور ۾،
ڇا ڪٿو ڇا ڪٿڪ جي ماني ملڻ.

اعتراض مٿان اعتراض

عيبن کان ڪو خالي ڪونهي،
تون غصو بي انداز نه ڪر،
بس پاڻ ۾ جهاتي پائي ڏس،
اعتراض مٿان اعتراض نه ڪر.

ڏس اڃا اوقات کي

نڪتجيني ٿي جڳائي ڪينڪي،
جي سڃاڻين، پاڻ پنهنجي ذات کي،
وقت آهي، ڪين ويو نڪري هٿان،
پٺ ورائي ڏس اڃا اوقات کي.

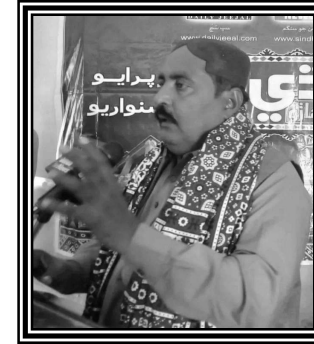
بغض

تون منهنجي عزت، شهرت کي،
برداشت ڪري، ٿو ڪين سگهين،
پل بغض انهيءَ ۾ سڙندو وت،
جو روز نوان ٿو رت رتين.

مون کان نفرت!

توسان چڱايون، منهنجيون آهن،
مون کي ڏاڍي عبرت آهي،
منهنجي عزت، شهرت خاطر،
تو کي مون کان نفرت آهي.

بيخود بلوچ

بيخود بلوچ جو جيون خاڪو

نالو: فتح الله جسڪاڻي

قلمي نالو: بيهود بلوچ

جنم: 14 آگسٽ 1971ع

جنم ڀومي: ڳوٺ جمعو جسڪاڻي تعلقو پٺو عاقل ضلع سکر

تعليم: ايم.اي (سنڌي)

ڪرت: استاد

شاعريءَ جي شروعات: 89-1988ع ۾

ڇپيل ڪتاب: (1) درد ۽ امنگ دل ۾ (2) هوا ۾ پرياسين (ڇوڻا)

(3) اعتراض (غزل) (4) امن جو پيغمبر (نعتيه شاعري)

(5) چيڙيا من ملهار (نثر) (7) جاڳو ڀارو (ڀارن لاءِ شاعري) ۾ ڇاپا.

ايوارڊ/سرٽيفڪيٽ: (1) بيدل ايوارڊ (2) امير بخاري ايوارڊ

(3) گدائي ايوارڊ (4) ڀڳت ڪنور ايوارڊ (5) بالڪ ادبي فورم پاران لائيف

ٽائيم ايوارڊ/سرٽيفڪيٽ (6) ضلعي گورنمينٽ سکر پاران مڃتا

سرٽيفڪيٽ

(7) سنڌ ٽي وي ايوارڊ (8) مھراڻ ٽي وي ايوارڊ

پوسٽل ايڊريس: بيهود بلوچ معرفت مھراڻ بڪ اسٽور پٺو عاقل ضلعو

سکر

موبائيل نمبر: 0302_3601945

رهي ڏک ۾ خود کي به ناشاد رکجي،
قلم پنهنجو هر وقت آزاد رکجي.
نه پابند ڇيڙن جي فرياد رکجي،
انهيءَ ريت جو هاڻ بنياد رکجي.

جي ڪاري رات آ ڇاهي؟ ڪٿو تارا ڪٿو سورج،
هي مائوسي چڱي ناهي ڪٿو تارا ڪٿو سورج.
بڻايو چنڊ دل پنهنجي پريو ذهنن ۾ چاندوڪي،
سفر اونداه ۾ آهي ڪٿو تارا ڪٿو سورج.

”مهڪندڙ مڪڙيون سڙن“ ايئن باغ جي دشمن چيو
”گل سڙن پوپٽ رڙن“ ايئن باغ جي دشمن چيو.
باغ جو ٻن ٻن پٽيان جيئن پوٽر جي نيٽن منجهان،
روز پيا ڳوڙها ڳڙن ايئن باغ جي دشمن چيو.

شل سدائين گل تڙن ايئن باغ جي مالهيءَ چيو
روز پيا پوپٽ مڙن ايئن باغ جي مالهيءَ چيو.
هٿ ڀرندڙن جون هميشه بينڪون قائم هجن،
لات جا سڙ پيا چڙن ايئن باغ جي مالهيءَ چيو.

باغ جو پاسو نه ڇڏيو پوپٽن جو آ وڃن،
باغ مان نڪري نه وڃيو پوپٽن جو آ وڃن.
جي اچي بدذوق ڪنهن هن باغ کي تيلي ڏني،
باغ جي ٻن ٻن سان سڙيو پوپٽن جو آ وڃن.

ڏاڍي هيءَ خواهش پيو ظاهر ڪري،
جنهن کي ماريان سر جهڪائي سو مري،
ڏاڍي پنهنجي سوچ ۾ آهي غلط،
ڏاڍي خاطر نيٺ ٿو ٻارڻ ٻري.
**

پٿرن جي ڏيهه ۾ شيشو ٿيڻ،
آه پنهنجو پاڻ کي ٽڪرا ڪرڻ،
قول بڻجي پوءِ ڪنهن ٻن ۾ ٽڙڻ،
پنهنجي خوشبو کي وڃائڻ آه جڻ.
**

درد ڏسڻو ٿئي ته اڄ خلقت ۾ ڏس،
هٿ سياستدان کي فرحت ۾ ڏس،
ٿي وئي تحريڪ مان تحريڪ گم،
فرق قول ۽ فعل جو سياست ۾ ڏس.
**

جي اڳي وڌيو وڌي وڃيو ضرور،
پنهنجي منزل تي پڄي وڃيو ضرور،
جي آ لهرن سان لڙڻ جو حوصلو
پڪ آهي پار ٿي وڃيو ضرور.
**

غريبن جا ڳوڙها لڪي ڪو نه سگهندا،
اميرن جا دوکا لڪي ڪو نه سگهندا،
نئين دؤر جي اک نه آ بند هاڻي،
هي حملن تي حملا لڪي ڪو نه سگهندا.
**

پلا ڇاڪاڻ ٿي پيا اڄ منا لهجا ڪڙا لهجا؟
اوهان ڪٿي گفتگو اڳ پي مگر اهڙا نه ها لهجا.
اڇانڪ نرم لهجا چو آلا ٿا آڳ جا آڇن؟
هئا اڳ دلربا ماڻهو اوهان جا دلربا لهجا.
**

هي قبيلن جو وڙهڻ ناهي چڱو
قوم جو وڪري وڃڻ ناهي چڱو.
امن جا اجرا پڪي چو مارجن؟
سند ۾ رت جو وهڻ ناهي چڱو.
**

تلخ لمحن جي ڪريان ٿو آجيان،
روز لڙڪن جي ڪريان ٿو آجيان.
زندگيءَ جا زخم سڀ آهن قبول،
آءُ زخمن جي ڪريان ٿو آجيان.
**

جهليو پور انبن هلي آ هلي آ،
نه ره دور ساجن هلي آ هلي آ.
وسط کان ٽمڻ کان ڪڏهن پل به هڪڙو
نٿا نيٺ بس ڪن هلي آ هلي آ.
**

هوا، آواز خوشبوءِ کي ٿا ماري،
ڏسون ڪيئن روشنيءَ کي هڻا هاري؟
نه ٿيندو ذهن آ زنجير سان قيدي،
ڏسو سوچن کي ٿا زنجير پارائين!
**

انڌ سان انبياءَ سان هڪ ڏينهن ٿيندو فيصلو.
ڏاڍ سان ڏهڪاءُ سان هڪ ڏينهن ٿيندو فيصلو.
جنهن اسان جي باغ جا سڀ رنگ جهٽ پٽ ۾ ڦريا،
اُن خزان جي واءِ سان هڪ ڏينهن ٿيندو فيصلو.
**

مليو هو نه آهي گهڻي وقت کان،
مليو چين ناهي گهڻي وقت کان.
جنهن کي ٿو چاهيان گهڻي وقت کان،
نٿو مون کي چاهي گهڻي وقت کان.
**

ڪڏهن گڏ ڪائي نه ڪا حد ٿئي ٿي،
محبت ۾ سرحد ۽ حد رد ٿئي ٿي.
پري هوندي هڪڙا پري ڪو نه آهن،
ڪڏهن ٻن دلين ۾ نه سرحد ٿئي ٿي.
**

وطن لاءِ جيڪي به وڙهندا نه مرندا،
جي تاندين ۾ گل بڻجي ٿيندا نه مرندا.
رڪي سوچ پنهنجيءَ ۾ هر وقت ڌرتي،
جي سوليءَ مٿي مُرڪي چڙهندا نه مرندا.
**

زندگيءَ ۾ جيڪڏهن ڪو غم نه آ،
زندگيءَ ۾ پوءِ ڪوئي دم نه آ.
لڙڪ شبنم جيان گلن تي ٿا ٺهن،
گل اهو ڇا؟ جنهن مٿان شبنم نه آ.
**

منهنجي جذبن کي لتاڙيو دوستن،
منهنجي احساسن کي ساڙيو دوستن.
دشمنن ۾ دم نه هو ”بيخود“ اهو،
باغ سڀن جو اُجاڙيو دوستن.
**

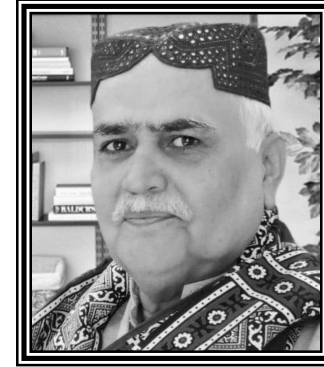
اوهان جي سونهن ساڳي آ حقيقت آ،
اسان جي سونهن سان ساڳي عقيدت آ.
اسان سر ساڻ گهوريو سونهن تي آهي،
اسان وٽ سونهن جي هر وقت عزت آ.
**

جنهن ۾ سچل يا بيدل هجي،
نه ڪيئن عشق جي من سومنزل هجي؟
هجن جنهن جي دل ۾ پٽائي جا بيت،
اهو ڪيئن رهزن يا قاتل هجي؟
**

قلم جي قدم جي مٿان راه روڪيو
هي لهرُون، هوائون نه درياه روڪيو.
قلم جو ڪرڻ سر قلم ٿا جي چاهن،
اهي هن زماني جا گمراه روڪيو.

پنهنجن سان پنهنجن جو تڪر،
ڄڻ آهي شيشن جو تڪر.
ڪيڏو خطري وارو آهي!
رستن سان رستن جو تڪر.

زیب ڪنگو

زیب ڪنگو جو جیون خاڪو

نالو:۔ اورنگزیب

ادبي نالو:۔ زیب ڪنگو

والد جو نالو:۔ قادر ڏنو خان ذات:۔ ڪنگو

عمر:۔ 62 سال

تعليم:۔ پوسٽ:۔ گريجوئيٽ رٽائرڊ جيل پرنٽنٽ

پسند جو ڪتاب:۔ قرآن شريف

پسند جو شاعر:۔ شاه عبداللطيف ڀٽائي

پسند جو ليکڪ:۔ ذوالفقار علي ڀٽو پسند جي موسم:۔ بهار جي موسم

پسند جو گلوڪار:۔ نصرت فتح علي خان

پيشو:۔ رٽائرڊ سرڪاري ملازم

ڇپيل ڪتاب:۔ 2003 ۾ ”منهنجو ڪتاب“ احساس جون ڪتڪتايون (شاعري)

2020 ۾ ڪتاب ”خواب رقص ۾“ (شاعري)

2023 ۾ ڪتاب ”آئيني ۾ عڪس“ (شاعري) ڇپائي هيٺ

گڏيل شاعري:۔ ”سونهن جا همسفر“ ”شاعري ڳالهائي ٿي“

”وايون مهڪيون وات تي“ ”ڏيل ڏنگي ٿي ذات“

جهونڪا پورب واءِ“ ”موتين مالها شاعري“

”زنگجي ويل خواب“

ايڊريس:۔ اسلام آباد

موبائل نمبر:۔ 03009375152

راحتون من ۾ رکي ويندو مري،
چاهتون من ۾ رکي ويندو مري،
سوچ ڪنهنجي چوڪي متجي نه ٿي،
عادتون من ۾ رکي ويندو مري.

خواب پنهنجا تنگي آ وئي ڪا هلي،
صاف دل جي نه ديوار ٿي آ سگهي،
وقت سان گڏ وئي متجي چني،
ياد تنهنجي ڪتي ڌار ٿي آ سگهي.

مون ڏٺو يار انداز تنهنجو ٻيو،
لوڪ کان هو الڳ ناز تنهنجو ٻيو،
پير سوچي رکان ٿو پرين ديس ۾،
دشمن سان ڏٺو راز تنهنجو ٻيو.

هي سدا آڪاس هڪ جهڙو نه آ،
هن هوا جو واس هڪ جهڙو نه آ،
رنگ رت جو ٿو ڏسان ساڳيو مگر،
درد جو احساس هڪ جهڙو نه آ.

رات جو طوفان جي هلچل رهي،
جاڳ ۾ حيوان جي هلچل رهي،
درد کي محسوس ٿو ايڏو ڪيان،
جان ۾ گهمسان جي هلچل رهي.

مايوس نه ڪر هاڻي، ڪر ڳالهه سڄي پنهنجي،
هر روز ڏسان ٿو مان، اظهار فضائن ۾.
هر رات ڏکي گذري، هر ڏينهن سزا سمجهو.
ڪو چين نه آ دل کي، هر بار خطائن ۾.
**

ڪو اڃا ڪري اڃ ويو آ وري،
چاهه پارو ڪري اڃ ويو آ وري
هو ته اخبار جو هو پراڻو پٺو
جو ڏڪارو ڪري اڃ ويو آ وري.
**

اک ملائي ڏٺو روبرو وات تي،
ياد آهي اها گفتگو وات تي.
غم نه ڪر دل چڱو ٿي سگهي ٿو اگر،
هو ملي جي وڃي دويدو وات تي.
**

مان روايت رکان ٿو پراڻي صنم،
ياد آهي اڃان هو ڪهاڻي صنم.
هٿ رکي دل مٿان هو وڃن تو ڪيو
وڃ ڏئي واعدن کي ته پاڻي صنم.

روز تنهنجي رسڻ مٿان دلبر،
شهر ۾ احتجاج ٿي جيڪر.
پيار کي پائجي ڪري چولو
عشق سر جوئي تاج ٿي جيڪر.
**

تنهنجي بدن تي جو هي ڪارو غلاف آهي،
منهنجي اکين ڪيو ٿي، دم دم طواف آهي.
هي سرد يار موسم، مون کي پئي ٿي ساڙي،
مرڪي ڏسڻ هي تنهنجو، مون لاءِ لحاف آهي.
**

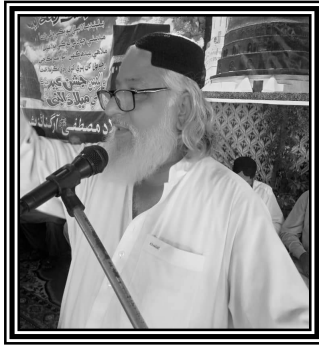
زندگي ۾ رهي سدا روشن،
ڪين هي گل سراج ٿي جيڪر.
دل وٺڻ دل ڏيڻ هجي سولو،
جڳ ۾ اهڙو رواج ٿي جيڪر.
**

ڪو سليقو ٻڌاءِ جيئن جو
بي چسو چو مزاج ٿي جيڪر.
”زيب“ چاهت قبول ڪر مرڪي،
عشق جو هي خراج ٿي جيڪر.
**

سڀ ڪجهه متجي ويندو آخر،
رهڻو ناهي ڪوئي نشان.
”زيب“ حياتي اچڻي وڃڻي،
هلندو رهندو پيو هي به جهان.
**

يار مون کان پري هينئن ڇاتي نه ڪر،
پيار ۾ تون به ويساهه گهاتي نه ڪر.
دشمنن جي وڏي هيءَ ڏسان چال ٿو
يار پلجي ڪڏهن ڳالهه ذاتي نه ڪر.
**

خیال کتري

خیال کتري جو جيون خاڪو

مڪمل نالو:۔ بشير احمد کتري

ادبي نالو:۔ خیال کتري

پيءُ جو نالو:۔ محمد حافظ کتري

ڄم جي تاريخ:۔ 6 جون 1970ع

ڄم جو هنڌ:۔ ٽنڊو محمد خان

تعليم:۔ بي ايس سي، بي ايڊ

ملازمت:۔ استاد

لکڻ جي شروعات: 1986ع

ادب ۾ داخل ٿيڻ جا سبب:۔ ذاتي ذوق

لکڻ جون صنفون:۔ نثر ۽ نظم

ڇپيل مواد:۔ 1. ذڪر پاڪ شاھ لولاڪ رحمۃ اللہ علیہ 2011ع نثر 2. مولا علي

ڪرم الله وجهه 2014ع (سوال جواب) 3. حضرت عثمان غني رضي الله

تعالیٰ عنه 2016ع (سوال جواب) 4. حضرت ابوبڪر صديق رضي الله

تعالیٰ عنه 2017ع (سوال جواب) 5. ساراه سچي سرور رحمۃ اللہ علیہ جي (نعتيه

ڪلام شاعري) 2018ع 6. سرهاڻ مديني جي (حمد نعت ۽ مناقب شاعري)

2021ع 7. تاجدار ختم نبوت، مرزائيت ۽ علامہ اہلسنت نثر 2021ع

8. پيارا پرور رحمۃ اللہ علیہ جا (نعت و مناقب شاعري) 2022ع

ويڙهي رومال ۾ هو ڳاڙهو گلاب آيو
تنهنجو ڪٽي نياپو مون ڏي جناب آيو
درياه عشق جو هو ويجهو نه هو ڪنارو
طوفان مان تري هي، دل جو غراب آيو

عشق جي اوج تي جي پڳو ناهين،
کيس چئجو ته هڪ تون رڳو ناهين.
مرض ڪنهن کي سڃاڻي نه ايندو آ،
درد جو يار ڪوئي سڳو ناهين.
**

سچ جي سرهاڻ آهي مختصر،
ڪوڙ جي واکاڻ آهي مختصر.
هر مهيني هو نئين سر ٿو اچي،
چنڊ ڪئي چانڊاڻ آهي مختصر.
**

ڪاوڙ هاڻي هاري ڇڏي، ني،
مرڪي پي ته نهاري ڇڏي، ني.
ڪيئن ڪلايان توکي دلبر،
اهڙا گر سڪاري ڇڏي، ني.
**

هيءُ هوا باه يا ڪوئي پاڻي نه هو
پيار خالي رڳو هڪ ڪهاڻي نه هو.
ياد آيو صدين جو ڪٽي درد آ،
چاه پنهنجو پراڻو سياڻي نه هو.
**

گڏيل شاعريءَ جا ڪتاب

1. سخنور سنڌ ڌرتيءَ جا 2017ع
 2. پرهه ڦٽي جا پنڌ 2019ع
 3. ڪوتائن ڪر موڙيا 2021ع
 4. گيتورنگ شاعري 2022ع
- ان کان سواءِ مختلف اخبارن ۽ رسالن ۾ آرٽيڪل
۽ شاعري ڳچ مقدار ۾ ڇپيل
تماهي احد احمد پاڻ ۾ (مٽياري) جو مينيجنگ ايڊيٽر

تنظيمي وابستگيون

- * صدر آل پرائمري ٽيچرس ايسوسيئيشن مٽياري 2005ع کان مسلسل
- * مرڪزي صدر ميلاد مصطفيٰ ﷺ آرگنائيزيشن مٽياري 2009ع کان مسلسل
- * سيڪريٽري سنڌي ادبي سنگت شاخ مٽياري 2021ع کان مسلسل
- * صدر انٽرنيشنل رائٽرس فورم ضلع مٽياري 2023ع کان
- رابطو نمبر: 03332851250
- 03003093973
- ڏس پتو: مٽياري

هر روح ٿو مزو وٺي منڙي لات جو
ڪونهي مثال ڪو خدا جي سوغات جو.
توڙي ڪرين هزار سجده هڪ رات ۾،
ڪونهي خيال مٿ ۾ امڙ جي هڪ رات جو.
**

پونءِ پنهنجي انصاف ٿي گهري،
حق پنهنجو پڻ صاف ٿي گهري.
رهزن ۽ ڌاڙيل ڇو هجن؟
ماڻهو پڻ اوصاف ٿي گهري.
**

قلم جي طاقت کي رسي ڪير؟
قلم جي شوڪت کي رسي ڪير؟
رڳو سوچيندا يار بس رهندا،
قلم جي سبقت کي رسي ڪير؟
**

هزارن ورهين کان هلندي اچي،
سدا رنگ سڻا ڪيندي اچي.
مٿان ٿا چاهين ثقافت مگر،
ڀرندي جُهرندي ڀڄندي اچي.
**

ڇا ڪرڻ گهرجي ڇا پيا ڪريون؟
جوت پئي ڦرجي ڇا پيا ڪريون؟
تور ۾ ترڻو ڪين آ ڦرڳو
سو پيو ترجي ڇا پيا ڪريون؟
**

مٽي پنهنجي وطن جي مُشڪِ عنبر کان مٽي پايان،
جبل جهوپا بنيون ٻارا سدا يار اکين لايان
سدا روشن رهيو نالو چڙيون اربي جنين جانيون،
سسيون گهريون وطن تان جن انهن جا ڳيچ پيو ڳيان.

رات آئي وئي پر نينهن جو هو نظارو
پاڪرن ۾ سڄڻ سان ڏينهن جو هو نظارو
جوش جذبن ته ”ڪٿري“ جيءَ کي ٿي جلايو
سرد موسم پگهر ۾ مينهن جو هو نظارو.

ايترا ڪنهن جا دالا نه ٿيو
خرد ۾ ڀولا ڀالا نه ٿيو
يار دل جا به ٿيو ڪجهه سخي،
صرف اڪثرن ڪجالا نه ٿيو.

انا اندر ۾ ٻاهر شيطان،
ڇا ڇا رکيو من ۾ آ نادان؟
هروقت طعنہ مهڻا چرچا،
اصليت وساري ويٺو انسان.

ڏسيو تارا اسان کي ڪلن پيا،
سمون ڌڙڪا سدا جي ملن پيا.
اگهاڙا انگ جن جا وڏن ڍڪيا،
اهي ئي اڄ بي نسلا وڙهن پيا.

ڀاڻ جئون ٿا پنهنجي ڪاڻ،
ڪون ڪيون ڪا ڪنهن جي ڪاڻ.
ٿي نه برائي ڪڏ محسوس،
آهي اهائي پنهنجي ڪاڻ.

آهي ڪيڏي خود غرضي مون کي،
ماري ٿي منهنجي مرضي مون کي.
موتائڻ مهڻو آهي ”ڪٿري“،
پل ڦاهي چاڙهين قرضي مون کي.

پرين پيارن جو ڪجهه پرم رک،
ايڏو نه تون پاڻ کي گرم رک.
هي وقت آهي ويندو سو گذري،
سلوڪ سمڙي سندو ڌرم رک.

ڌار سڀ دل جا رستا ٿيا،
دل گهريا يار ڪستا ٿيا.
ڇوٽ قيمت چڙهي حُب جي،
اگه ڪدورت جا سستا ٿيا.

ماڻ پنهنجي ماڻ،
بي نه ڪنهن کي تاڻ.
خوش ڇا ۾ آ خلق،
ڄاڻ ساڻي ڄاڻ.

فیاض ڏاهاڻي

فیاض ڏاهاڻي جو جيون خاڪو

نالو: فیاض ڏاهاڻي
 ادبي نالو: فیاض
 والد جو نالو: خادم حسين ڏهاڻي
 ڄمڻ جي تاريخ: 10 اپريل 2000ع
 ڄمڻ جو هنڌ: ڳوٺ سانول خان ڏهاڻي،
 لڳ ميرپور ڀٽو تعلقو رتوديرو
 تعليم: انٽرميڊيٽ
 ڪرت: ڪاربار
 لکڻ جي شروعات: 2014ع
 شاعريءَ ۾ استاد: عجب شيخ ۽ سانول شيخ
 لکيل صنفون: گيت ۽ غزل
 ڇپيل مواد: ٻن گڏيل شاعري جي ڪتابن ۾ ڇپيل
 اڻ ڇپيل مواد: هڪ ڪتاب جيترو مواد ۽ لکڻ جو سلسلو جاري
 موبائيل نمبر: 03418370431
 ايڊريس: نادر شاهه محلو رتوديرو

محبت جي طاقت کي سمجهو تو ٺاهي،
 ۽ سنڌائتو گس به ورتو تو ٺاهي.
 رڳو ڪلفتون من ۾ پالي هلين تو
 منائي جي لذت کي چڪيو تو ٺاهي.
 **

ڇو ٿا ڪريو تيرون ميريون،
 پنهنجن سان پي هيريون ڦيريون.
 هوش بتال ته اهڙا ٿي ويا،
 نل پل چن چن چيريون چيريون.
 **

ڪڇ ۾ ڪوڙ لڪائي آيا،
 ظاهر ويس سجائي آيا.
 زار سڄو اندر هو اڳڙيون،
 اڪڙين سرمون پائي آيا.
 **

هت ۾ هت ڏيو
 ست ۾ ست ڏيو.
 ڪلفت کي ڇڏي،
 الفت مٿ ڏيو.
 **

گل اچي ڪنا ٿيندا،
 پنهنجا پي منا ٿيندا.
 پاپ جا پنا پرڃي،
 باه جا بنا ٿيندا.

ڪافي عرصي کان بعد آئي ٿئي،
شڪر آ پوءِ به ياد آئي ٿئي.
مون ٿي پانيو ڪجهه مٿيو هوندين؟
تلخ لهجن ۾ واڌ آئي ٿئي.
**

ڳوٺ تنهنجي جي ڪا ڳلي ڪونهي،
تنهنجي خاطر مون جا رلي ڪونهي.
اڄ چو تنهنجو اداس چهرو آ،
نڪ ۾ تنهنجي اها ڦلي ڪونهي.
**

نيٺ تنهنجي اکين جا اچار،
جڻ ته آهن صدين جا اچار.
اڄ ته پنهنجو چئي مونکي سڏ،
لفظ تنهنجي چين جا اچار.
**

مرڪ تنهنجي چين جي سلامت رهي،
منهنجي دعا ٿي صنم تاقامت رهي.
توڪي لڪ لڪ وڏايون جنم ڏينهن جون،
توتي رب جي هميشه عنايت رهي.
**

پيار جي بدلي لڙڪ ڏئين ٿو،
مونکي روڻاري تهڪ ڏئين ٿو.
مون تي صدمن جي بارش ۽،
بين کي منڙي مرڪ ڏئين ٿو.
**

منهنجون توسان جڏهن کان اڙيون هن اڪيون،
ساڙ ۾ ڪيترن جون سڙيون هن اڪيون.
شوق ڏاڍو ڪتابن پڙهڻ جو اٿي،
ڇا ڪڏهن تون اسان جون پڙهيون هن اڪيون.
**

دردن جا ميڙاڪا رهندا،
تيسين نيٺ نراشا رهندا.
منهنجي دل ۽ ذهن تي هر ڀل،
يار اوهان جا قبضا رهندا.
**

نانو هوندي بي نام ٿي ويا هون،
جاڪون تنهنجا غلام ٿي ويا هون.
توسان پنهنجي نسبت جو ٿي آهي،
قابل احترام ٿي ويا هون.
**

پيار جا توڪي ڏنا ها واسطا،
پو به تو مونڪان چنا ها واسطا.
جنهن مهل هٿڙو ڇڏائي تون هلين،
ٻار ننڍڙي جيان رنا ها واسطا.
**

ذلف زنجير منهنجي جاني جا،
نيٺ ٻئي تير منهنجي جاني جا.
آءُ هڪڙو ته سلامي ناهيان،
ڪي ئي مير پير منهنجي جاني جا.
**

تنهنجي يادن کان لڪي ڪاڏي وڃئون.
تون ڏس ڏي او مٺي ڪاڏي وڃئون.
توبنا ڪير به ناهي منهنجو.
تنهنجي در تان به اٿي ڪاڏي وڃئون.
**

نيٺ ازخود اوهان سان اڙي ٿا پون،
ساز سڪ جا سمورا ڇڙي ٿا پون.
مان وڃڻ ٿو گهران ڪنهن ٻي شهر ڏي،
پر قدم منهنجا تو ڏي لڙي ٿا پون.
**

زندگي جي پڇا زندگي ٿي ڪري.
خوش رهڻ جي دعا زندگي ٿي ڪري.
پاڻ پنهنجا خدرا نه دشمن ٿيو
هٿ ٻڏي التجا زندگي ٿي ڪري.
**

توسوا ايئن ٿي حياتي گذري،
ڪنڌ تي جيئن ڪنهن جي ڪاٽي گذري.
توڪي اندازو ٿي ناهي دلبر،
ڇا قيامت مون مٿان ٿي گذري.
**

مونکي ڪاٽي مرڻ جو غم آهي،
توکان وڃڻ جو غم آهي.
بزم الفت آ آخري پنهنجي،
تنهنجي ٿوري ويهڻ جو غم آهي.
**

تنهنجي چهري جي هڪڙي جهلڪ ٿا گهرئون،
ڪهڙو توکان اسان يار لڪ ٿا گهرئون.
توڪي خوشيون مبارڪ هجن ئي پرين،
توکان تنهنجي حصي جا ڏک ٿا گهرئون.
**

دل ڄاڻي ۽ دلبر ڄاڻي پنهنجو ڇا؟
رهندڙ ڄاڻي ۽ گهر ڄاڻي پنهنجو ڇا؟
ڪفرجي فتويٰ ڪيئن ڏکين ٿو زاهد تون،
بندو ڄاڻي پرور ڄاڻي تنهنجو ڇا؟
**

شام جا پاڇا لڙيا تون آن ڪٿي؟
آسرا سولي ڇڙهيا تون آن ڪٿي؟
نانءُ تنهنجي جا هزارين اي پرين،
مون وظيفا هن پڙهيا تون آن ڪٿي؟
**

تنهنجا نيٺ جهڙالا ڇمجن،
ڪنگڙ چوڙيون والا ڇمجن.
ڪلهن تي ڪيرايو اٿي،
تنهنجا وار سي آلا ڇمجن.
**

منهنجا عرض منٿون مڃو دلريا،
ڇڏي ايئن نه مونکي وڃو دلريا.
اجهو سج آهي لهڻ تي پڳو،
اسانجو نه روضو پڇو دلريا.

ڄام صنم سنڌي

ڄام صنم سنڌي جو جيون خاڪو

نالو: - بينظير

ادبي نالو: - ڄام صنم سنڌي

جنم ڀومي: - مورو

ادبي استاد: - راشد مورائي

ڇپيل ڪتاب: - سنڌ منهنجي صنم 2022ع

ڇو سڄائي نه آهي ڪويءَ جي ڳلا ۾،
حياتي ٿي گذري ڄڻ ڪربلا ۾،
سُخنوَر سڄائي ”صنم“ پوءِ به رهندي،
رهي روشني جيئن شمع جي جلا ۾.
**

سرهليون رهن ستون هي صنم،
مرڪن پٽ جون پتون پي صنم،
رهن در منهنجي دعائن جا دراڻ
هجن نه ڪنهن لاءِ پتون ڪي ”صنم“.
**

هر ماڻهو هڪ ڪتاب آ،
هر ڪتاب لاجواب آ،
سرورق سڀ صورتون سهڻيون،
هر دل اندر ”صنم“ ڄڻ سهڻو باب آ.
**

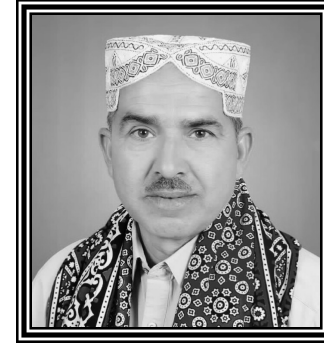
لکندي لکندي سڪي وينداسي،
نيٺ اهڙو شعر لکي وينداسي،
ڳالهه صنم جا پنهنجي هوندي،
ڇڻي تلوار کان ٽڪي وينداسي.
**

تنهنجو وڇوڙو جيءَ جو جهورو
توڪي ياد ڪري ٿو مورو
سچ ”صنم“ ته راشد جو ڪو
سنڌ نه لاهي سگهندي ٿورو.
**

سنڌ سان آهي پيار اسان جو
تهذيب سندس سينگار اسان جو
پيار امن جا گيت چئون ٿا،
چرچو آ چوڌار اسان جو.
**

خوشحال رهي سنڌ سدائين،
برسن بادل جنهن تي سدائين،
دم دم ”صنم“ دعاڳو آهي،
جيئي ڏينهن قيامت تائين.

علي حسن سرڪي

علي حسن سرڪي جو جيون خاڪو

نالو:۔ علي حسن
 ذات:۔ سرڪي
 والد جو نالو:۔ حاجي محمد
 جمڻ جو هنڌ:۔ مير عالي بازار خيرپور ميرس سنڌ
 تعليم:۔ ايم اي (پوليٽيڪل سائنس پرائيويٽ سال 1996ع)
 لکڻ جي شروعات:۔ سال 1990ع
 شاعري جي شروعات:۔ سال 1994ع
 شاعري جو استاد:۔ قطعي جو بادشاهه شاعر اميد خيرپوري
 ادبي سڃاڻپ:۔ شاعر، ليکڪ، اديب، محقق
 پسند جي صنف:۔ غزل، چوڻو، وائي، بيت
 ڇپيل ڪتاب
 اڃان سوچ ۾ آهيان سال 2015ع شاعري
 سنڌ سچل جي سال 2016ع تحقيق معلومات
 وساري ڇڏيو ٿي سال 2017ع شاعري
 زنده رکندي شاعري سال 2020ع شاعري
 رهائش ايڊريس:۔ نزد سرڪي موڙ هاڪي گرائونڊ لقمان خيرپور ميرس سنڌ
 موبائل نمبر:۔ 03083629021
 03135787110

عليءَ جو منڪر

سچو آدمي ڪو نه ڪنهن سان لڙي ٿو
 اڃايو اسان سان پيو هو اڙي ٿو
 اسان مست ماڻهو ڪيئون ٿا عليءَ جو
 انهيءَ مهل منڪر جو سينو سڙي ٿو.

حامي قلندر

عليءَ وٽ ٿئي ٿو سلامي قلندر،
 ”حسن“ سنڌ وارن جو حامي قلندر.
 اسان تي وڏي مهرباني خدا جي ٿي آهي،
 سڃاڻپ سچل شاھ سامي قلندر.

اڌرات

هڪ دل لڳي ڪري آ، سڪرات چو اسان کي؟
 آهي وڻي وڪوڙي، فڪرات چو اسان کي؟
 ڪا ننڍي ناه ”سرڪي“، بيچين ٿو رهان مان
 هي ڏينهن پي لڳي ٿو اڌرات چو اسان کي؟

سلامي پکين جا

ڏنا ڪوڙ آهن ڪلامي پکين جا،
 آڃان پي ٿين ٿا سلامي پکين جا.
 نه ٻوليون آهي هاڻ ”سرڪي“ ٿيون ٻڌجن،
 ويا ٻول ڪاڏي اڏامي پکين جا.

لوڪ طعنا ڏنا

ڏک ٿيندو رهيو تون نه آئين آڃان،
 وقت ويندو رهيو تون نه آئين آڃان.
 لوڪ طعنا ڏنا مون کڻي سي سنا،
 ڏوه ڏيندو رهيو تون نه آئين آڃان.

جاني جمال

”سرڪي“ گمالي بطنجي، سڀ جون پون هي جيڪر،
جاني جمال بطنجي، سڀ جون پون هي جيڪر.
چو ٿا اسان کي ماريو هي زهر ڏئي هٿن سان؟
سوچون سوال بطنجي، سڀ جون پون هي جيڪر.

فيصلا عجب

سڄڻ جا سلسلا هوندا عجب آهن،
اڪين جا هي نشا هوندا عجب آهن.
سوا جنهن جي گهڙي به نه ڪا سري ”سرڪي“،
انهيءَ جا فيصلا عجب هوندا آهن.

واٽ وڏن جي

نياز نوڙت اسان جي هٿن جي هٿي،
واٽ پنهنجي اها، جا وڏن جي هٿي.
مان ته جُهوڀي ۾ جاييس، **جوان** به ٿيس،
هيءَ خوشبو سموري ڪڪن جي هٿي.

رَب جي رضا

اسان پاڻ اوکا هي رستا ڪيا هن،
ڪڏهن ڪين ڪنهن سان ڪي ليڪا ڪيا هن.
ملي آ ڌڪارت، جنين کان ”حسن“ ڪي،
رضا رَب جي سمجهي سي پنهنجا ڪيا هن.

اڳيان اڳيان

ڪنڊا گلاب جهڙا، منهنجي اڳيان اڳيان،
آهن اُجاڙ رستا، منهنجي اڳيان اڳيان.
ڌاڙي ۾ رات رهڻ جيڪي ڏنا اڪين،
دشمن هيا سي پنهنجا، منهنجي اڳيان اڳيان.

ڪڏهن نه ٿيندو

خاموش ٿي گذارڻ، مون کان ڪڏهن نه ٿيندو،
نفرت مان هي نهارڻ، مون کان ڪڏهن نه ٿيندو.
تو پار هِنَ محبت کان مُنهن ڇڏيو مٽائي،
تو يار کي ڌڪارڻ، مون کان ڪڏهن نه ٿيندو.

منافق

”حسن“ بيوفا کان وفائي نه ٿيندي،
گُوڙي آدميءَ کان سچائي نه ٿيندي.
رڪو آس ”سرڪي“ شرابي پنگيءَ ۾،
منافق کان ليڪن پلائي نه ٿيندي.

گهڻيون نفرتون

حقارت به تنهنجي عداوت به تنهنجي،
وڻي ٿي اسان کي ڪدورت به تنهنجي.
گهڻيون نفرتون ٿي ويون يار آهن،
کپي ٿي اسان کي محبت به تنهنجي.

ڇڏي سنڌ وڃ تون

ٿئي ڏر ٿو ٽڪرا ڪرين ڀيرِ مٿان تون،
اچي سنڌ ۾ هِت لٿون آن ڪٿان تون.
پتي غيرِ تنهنجون ڪي پاڙون قلندر،
ڇڏي سنڌ منهنجي هليو وڃ هتان تون.

پڇتاءُ ڇاجو؟

ڪا خوشي ناهي ڏني تو زندگي،
ڪنهن قدر ناهي ڪيو ڇو زندگي؟
موت جي مُنهن ۾ وجهي ٿا خوش ٿين،
دل ڏئي پڇتاءُ ڇا جو زندگي؟

نوبت ڏهر

نوبت ڏهر جو جيون خاڪو

نالو: نوبت ڏهر
والد جو نالو: علي حسن
ذات: ڏهر
عمر: 44 سال
تعليم: ايم اي سوشيالاجي
پسند جا ڪتاب: قرآن مجيد،
پٽائي جو رسالو ۽ سچل جو رسالو
پسند جا شاعر: شاهه عبداللطيف ڀٽائي، استاد بخاري، ۽ زاهد شيخ
پسند جا ليکڪ: سائين جي ايم سيد، رسول بخش پليجو ۽ بابا سائين
پسند جي موسم: سيارو ۽ بهار
پسند جا گلوڪار: سرمد سنڌي، احمد مغل، منظور سخيراڻي ۽ ساگر
سنڌي
پيشو: تعلقه سرويٽنس آفيسر (WHO)
موبائل نمبر 03083398086
ايڊريس: پنهنجو گهر ڳوٺ حاجي غازي خان ڏهر پوسٽ ڏهر ڪي ضلعو
گهوٽڪي.

شعور جي ڪٽي چڻنگ، اچو ته ٻاريون لات،
چڏي جمالت کي اسين، سچ جي وٺون وات.
فٽني، فساد کي تڙي، ڪيون اوچو ڳات،
قنڌا ۽ قاسي گهاٽ، ڏسي مرڪن پاڻ کي.

**

سڪ مارئي آهي توکي ماروئڙن جي،
تات مارئي آهي توکي سانگيئڙن جي.
پلاءِ طعام چمرا سڀ عياشون فتي ڪيون تو،
ياد آئي جڏهن توکي بک ڏنارن جي.

**

ماءُ جي لولي سان پيار ڪرتون،
پنهنجي ٻولي سان پيار ڪرتون.
ڏور تي وينديون رڪاوٽون سڀ،
ماءُ جي جهولي سان پيار ڪرتون.

**

پڙهڻ سان اتساه پيدا ٿئي ٿو
لکڻ سان چاه پيدا ٿئي ٿو
اي ٻار معصوم ڪر تون محنت،
تو مان بادشاه پيدا ٿئي ٿو.

**

هئي جهوپڙي ڪڪائين، سا ڊهي پئي،
آسمان کليل هيٺ ماءُ ڪا رڙي پئي.
ولر هو پنهنجو هر ٻچو هو سهارو
پنهنجن بنا ”نويت“ زندگي جهري پئي.

**

نه مندر نه مسجد اندر رب راضي ٿيندو آ،
انسان انسان جي خدمت ڪر رب راضي ٿيندو آ.
ڏکائي نه دلڙي رب رهندو دلين ۾،
رڪ جوڙي دلڙيون ”نويت“ رب راضي ٿيندو آ.

**

ڪينڪي ڪنهن جا به وانا نه ٿيو
سڪل ماني جا به پاپا نه ٿيو
بس رڪو دل ۾ ڪا غيرت جي ذري
ديس دشمن جا به ڄاڻا نه ٿيو.

**

ڌاريا سنڌ ڇڏي وڃو، ڌرتي اسان جي ماءُ آ،
ڪٽيو نه قدم پوئتي، صدي ڪيو ساه آ.
ڌرتي تنهنجو قرض، خوب هاڻ لاهيو
ڳولي پلاند ڪيو ڏنو جنهن ايڏا آ.

**

هي ماڻڪ ۽ موتين جا داڻا اٿئي،
اهي نياز ۽ نوڙت جا راڻا اٿئي.
اجايون تون تن جون گلائون ڪرين ٿو
هي محبوب مڪڻ جا چاڻا اٿئي.

**

ڊڳ ۾ ديد آ، تون ڪٿي آن؟
آئي عيد آ، تون ڪٿي آن؟
انگل تنهنجا سڀ مڃيا ها ”نويت“،
ڪيو پوپو خريد آ، تون ڪٿي آن؟

**

ٻاٽڙي زبان سان پئي، چئي پيءُ کي،
لوڙهي چو ٿو بابا، پنهنجي ڌيءُ کي.
نه گهرندس خرچي، نه ڪندس تنگ،
ڪوماڙي پتڪڙي، تو رکيو خوش ونيءَ کي.

**

ڪنا غير ٿي ويا ڌرتي کي لتڻ لاءِ،
هريا هير ٿي ويا ڌرتي کي لتڻ لاءِ.
ڏسي چپ سبيل وسيلن تي ”نوبت“،
گذر شير ٿي ويا ڌرتي کي لتڻ لاءِ.

**

مرون مروان مارڻڻ خواب منمنجو
آزادي ”نوبت“ ماڻڻ خواب منمنجو.
روڪ سگهين ٿو ته روڪ اي وقت يزين
گاڙهو جهنڊو ڦڙڪاڻڻ خواب منمنجو.

**

ادب ۽ احترام نڪري ويو
ڪرڻ، سلام وسري ويو
بي حياتي عروج تي آ ”نوبت“،
الائي چو انسان بکري ويو.

**

هٿ ۾ گلاب کڻي نڪتي آهي،
اڪيلي هڪ جڳي نڪتي آهي.
پاڻيان خوشنصيب ”نوبت“ تو،
اچين آڱڻ هرڻي نڪتي آهي.

**

چند ڏوڪڙن ۾ وڪي، ٿو انسان نياڻي،
بگهڙن اڳيان ڪپائي، ٿي عزت جوان نياڻي.
اهو به وقت هو عزت، حياءُ هئي نوڙت،
معاف خون ٿيندا ها، ست قرآن هئي نياڻي.

**

سادي صاف سٿري، نه رڪندي آ مير چوڪري،
گهمي ٿي وجهي، کڻي ٿي جڏهن پير چوڪري.
ماڻهو ماڻهو جا پري ڪن ڪين عيب ٿا،
”نوبت“ مون لاءِ آهي، ڪنڊ ڪير چوڪري.

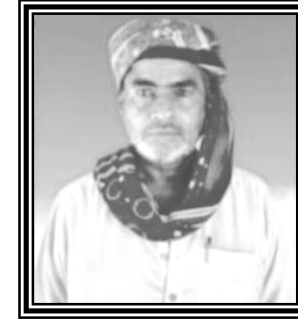
**

نئون سال آ سني اميد ٿا رڪون،
هر ڏينهن کي مٺي عيد ٿا رڪون.
هجن محبتن جا مڇل ميلا ”نوبت“،
خوشي مرڪ چمي خريد ٿا رڪون.

**

مٽخاني ڏي ويڇڻ ٿيو اڄ،
مدھوش ٿي نچڻ ٿيو اڄ.
روبرو پيوڏسان يار کي،
يار کي پسي چمڻ ٿيو اڄ.

**

مهر فقیر**مهر فقیر جو جیون خاڪو**

نالو: اختر نواز عرف بادشاه مهر

ادبي نالو: مهر فقیر

والد جو نالو: غلام نبي مهر

ذات: مهر

عمر: 53 سال

تعلیم: ایم ای ایڪانامڪس

پسند جا ڪتاب: قرآن شریف ۽ شاه جو رسالو

پسند جو شاعر: شاه لطیف

پسند جا لیڈر: حضرت محمد صلعم ۽ شاه لطیف

پسند جي موسم: گهر پاتین سان گڏ پیار جي موسم

پسند جو گلوڪار: هر اهو فنڪار جيڪو سني شاعريءَ سان ماحول ۽

معاشري کي مهڪائڻ لاءِ سرهاڻ وکيري ٿو

پيشو: سرڪاري نوڪر

ڇپيل شاعري: گڏيل شاعريءَ جا 06 ڪتاب

موبائل نمبر 03003335422

ميل maharfaqueer123@gmail.com

ایڈریس: مهر فقیر معرفت محمدي میڈیکل استور گڙهي یاسین ضلعو

شڪارپور سنڌ.

مهر فقیر معرفت سنڌ ڪتاب گهر ڀٽائي چونڪ چڪرا ڳوٺ کورنگي 01

ڪراچي سنڌ.

ڏوهي

تنهنجي حسن جي ڳالهه نه ڪيان ته ڏوهي ٿيان،
نماڻن نيٽن جي ڳالهه نه ڪيان ته ڏوهي ٿيان.
مون ته ازل کان ئي تنهنجي سونهن کي آ پوڄيو
”مهر“ مرڪن جي ڳالهه نه ڪيان ته ڏوهي ٿيان.

بادشاه

چنڊ کان چانڊوڪي ڪو ڪسي نه سگهندو
عاشق کان عاشقي ڪو ڪسي نه سگهندو.
اختر نواز کي پيار مان بادشاه چوندا آهن،
پر ”مهر“ کان فقيري ڪو ڪسي نه سگهندو.

مٺي

چانهن چمي ڇڏجي ته ڪيئن ڇڏجي،
اهڙي زندگي ڇڏجي ته ڪيئن ڇڏجي.
منن کان مٺي آهي ”مهر فقير“ چئي جا،
سا سهڻي ڇڏجي ته ڪيئن ڇڏجي.

واڪ

شعر، شاعري، شاعر ٿا وڪامجن،
ڇڻ دوکان تي تاثر ٿا وڪامجن.
سچ نه لک اڙي او چريا ”مهر فقير“،
بازار ۾ واڪ تي ماهر ٿا وڪامجن.

نشو

عمر جي جنمن به حصي ۾ رهيم،
عشق جي ٿي من قصي ۾ رهيم.
نه ڪيڙم ٻيو ڪو نشو ”مهر فقير“،
سدائين نينهن جي نشي ۾ رهيم.

غیر ضروري

کنگهجي کڻڪجي پر نه غير ضروري،
رات جو جاڳجي پر نه غير ضروري،
چوڏس چورن جا ٽولا ٿا گهمڻ ”فقير“،
چوڦير نظر رکجي پر نه غير ضروري.

ياد

اوڏڪي پت ڪاڻ جو در ياد آهي،
ڳوٺ جي ڀرسان وارو شهر ياد آهي،
سالن بعد لکي مڪائين خط ”فقير“،
مون تي عاشق هيو ”مهر“ ياد آهي.

شعور

جوان ٿي جيئجي، زال جو ور ٿجي،
اڱڻ اجرو رکجي، گهر سندنو در ٿجي،
قلم ڪتاب ٿي آهي طاقت شعور نور،
زمين کيڙجي ”فقير“ اُن لاءِ هر ٿجي.

قتل

آئين قانون دستور قتل،
ٿي رهيو آه شعور قتل،
اچو ڪٿي اهڙي ڪا دوا،
ٿي وڃي ”مهر“ سور قتل.

اولاد

وتوهڙ سان پينڊ پڇي ٿي،
هارياڻي به جنگ ڪري ٿي،
ڪوڏر سان گڏ قلم ڪتاب،
پڙه ”فقير“ اولاد کي چئي ٿي.

ڪنول

ڪنول هان ڪينجهر ۾ رهندس،
اي يار تنهنجي ٿي در ۾ رهندس،
تون تون جي رهندي تار ”فقير“ کي،
ڀل جي مان من قبر ۾ رهندس.

ماني

ايڏا لقب خطاب نه ڏيو،
اڻ ڳڻيا عذاب نه ڏيو،
ڀڄن سوڌو بک تي هان،
ماني ڏيو ڪتاب نه ڏيو.

دريان

شيشو آهيان پٿر نه هڻو،
پشم آهيان خنجر نه هڻو،
در جو ڪريو دريان فقير،
تعنا مهڻا اي ”مهر“ نه هڻو.

حال

نوان نه پر ڪر بحال پراڻا،
اوصنم عشق جا سال پراڻا،
جتي ڇڏي وئين اتي آهيون،
آءُ اچي ڏس من حال پراڻا.

دوست دشمن

دوست هيو پاڪر پاتائين،
کلي پنيءَ ۾ خنجر هنيائين،
دشمن هيو سو هڪل ڏنائين،
وار سڌو سيني تي ڪيائين.

تنها سخاوت شیخ

تنها سخاوت شیخ جو جیون خاڪو

نالو :- سخاوت شیخ

والد جو نالو :- محمد علي شیخ

ڄمڻ جي تاريخ :- 1984ع

لکڻ جي شروعات :- 2000ع

لکيل صنفون :- غزل، وایون، نظم، تراخیل، گیت، چوستا

چپیل ڪتاب :- ڪوبہ نہ

چپیل شاعریءَ گڏیل ڪتابن ۾ :- ”وایون مھکیون واٽ تي“

”موتین مالھا شاعریءَ“ ”زنگجي ویل خواب“ سمیٽندڙ مبین اچڻ

ڪرت :- سوشل ورڪر ڊسپینسر

ایڊریس :- ضلعو خیروپور میرس تعلقو ٺری میرواھ پوسٽ آفیس پیر وسڻ

ڳوٺ زوار محمد رمضان شیخ

موبائل نمبر :- 03077968421

راج

شینمن جي ملڪ ۾ گذڙن جو راج،
چوڏس چوڦیر آ کچرن جو راج،
ڪهڙي ڪیان حقیقت بیانی ”فقیر“،
خدا جو قسم آهي ڪڏڙن جو راج.

عدت

هائِ اڳواڻ اسان جا عدت ۾ آهن،
سدا غریب بک جي شدت ۾ آهن،
نہ عدت ڪتندي نہ شدت اي ”فقیر“،
اهي پیئي نہ ڪنهن مدت ۾ آهن.

ثناگر

منزلون چون ٿيون مسافر اچن ٿا،
ڪندا قوم جي هو واهر اچن ٿا،
هٿیا مٿیا نہ گهٽیا اي ”مهر فقیر“،
ڏسو ڏسو سنڌ جا ثناگر اچن ٿا.

هاڪ

تنهنجي حسن جي هاڪ تي هان آيو،
ها مان هاڻي جڻ ٿاڪ تي هان آيو،
ماڪ هئي گس ۾ ترکیس ٿي ”فقیر“،
انهي جي ڪري ئي ٿاڪ تي هان آيو.

ننڊ

ننڊ ڪندي خوابن ۾ ڪوه قاف ٿا ڳولهیون،
عینڪ پائي بتي ٻاري انصاف ٿا ڳولهیون،
چهری تي چهرو چڙھیل آ هتي او ”مهر فقیر“،
ها پر انهن منجهه دلیون صاف ٿا ڳولهیون.

زندگي

درد جو سامان آ زندگي،
فکر ۽ فرمان آ زندگي.
وقت گذري ٿو وڃي تيز ٿي،
بس رڳو ارمان آ زندگي.

ڏات

مون ۾ هي شور آ ڏات جو
۽ بقا دور آ ڏات جو.
چنڊ وانگي ته چمڪي پيو،
”شيخ“ هي مور آ ڏات جو.

عشق

اڄ ڪئي سخاوت عشق آ،
عمر جي بناوت عشق آ.
هن مٽي ۾ رچي ٿو پيو،
”شيخ“ ڪئي سجاوت عشق آ.

دور

درد جو هلي اڄ دور ٿو
سوڳ جو ملي اڄ دور ٿو.
ٿو مري پيو بک تي هتي،
بک جو رچي اڄ دور ٿو.

چور

ديس اڄ چور جي هٿ ۾ آ،
وقت هي ٿور جي هٿ ۾ آ.
هٿ رلي ٿو ته وارث پيو
ظلم دم دور جي هٿ ۾ آ.

سفر

اسان هليا وينداسين اڪيلا اڪيلا،
اتي سڀ ڪجهه ڏينداسين اڪيلا اڪيلا.
رهي رهيو هتڙي ته ڀلا ڪيترو
هتان ڀل ڪن ڏينداسين اڪيلا اڪيلا.

شهر

شور آ شهر ۾ ڪنو عاشق،
او ميان سفر ۾ ڪنو عاشق.
هٿ رلي ٿو پيو ڳلي ۾ ٿي،
بي وڃا نگر ۾ ڪنو عاشق.

چنڊ

آ ستارن ڏني چمي چنڊ کي،
ڇڻ سهارن ڏني چمي چنڊ کي.
روشن ٿي ڪري پئي رقص اڄ،
۽ نظارن ڏني چمي چنڊ کي.

بارات

سات ۾ بارات جوڀن جي هلي ٿي،
۽ روس ۾ رات جوڀن جي هلي ٿي.
عشق ٿي هاڻي ڪري ڳيرو جواني،
هر ڳلي ۾ بات جوڀن جي هلي ٿي.

هر ڳالهه توکي ٻڌايان ضروري ته ناهي،
سڀ راز دل ۾ لکايان ضروري ته ناهي.
تون ڳولم پنهنجي دشمن کي پاڻ ئي،
هر هڪ مان ڏيکاريان ضروري ته ناهي.

**

تنهنجي هر سوال جو جواب لکيو آ،
توڪي عشق جي گلن ۾ گلاب لکيو آ.
مثال محبت جو ڀلا ٻيو ڪيئن ڏيان،
تنهنجي سونهن تي مون ڪتاب لکيو آ.

**

اسان جيئن تون جي ڏيکار،
زهر کي اُمرت تون پي ڏيکار.
تا روز سڪئون ڏک پاڻيءَ لاءِ،
تي سنڌي جڳ ۾ تون جي ڏيکار.

**

تي پوندي دلڙي ڇو نه باغ بهار،
سڄڻ جي تون ايندين هڪ وار.
ويران ڳليون منهنجي دل جون،
ڏسي توکي مهڪنديون هر بار.

**

هائ ڪيڏي رسوائي تو ڏني پيار ۾،
رڳو درد ۽ جدائي تو ڏني پيار ۾.
مون ته گهري پئي پيار جي محفل،
ڳوڙها ۽ اڪيلائي تو ڏني پيار ۾.

**

اويس ساگر سومرو

اويس ساگر سومرو جو جيون خاڪو

نالو: - اويس احمد

ادبي نالو: - اويس ساگر سومرو

والد جو نالو: - منير احمد

ذات: - سومرو

ڄمڻ جي تاريخ: - 01 مارچ 1994ع

جنم ڀومي: - ڳوٺ مهتاڻا، تعلقو گمبٽ ضلعو خيرپور ميرس

تعليم: - ايم.اي سنڌي ادب

ڪرت: - خانگي ملازم

شاعري جي شروعات: - 2015ع کان

لکيل صنفون: - غزل، بيت، وائي، چؤستو، نثري نظم ۽ آزاد نظم

ڇپيل ڪتاب: - ”تن تشنگي تار“

”جهونڪا پورب واءِ جا“ گڏيل شاعري مرتب وفا چوليائي

اڻ ڇپيل مواد: - ”پنج ڪناريون“ امرتا پريتم جي ڪهاڻين جو سنڌي ۾

ترجمو ۽ ٻارن لاءِ انگلش گرامر

رهائش: - G/204 ريلوي انجڻ شيد ڪالوني نيو پنڊ سکر

مشتاق بخاري

مشتاق بخاري جو جيون خاڪو

- نالو: مشتاق احمد شاهه ادبي نالو: مشتاق بخاري
والد جو نالو: غلام شاهه بخاري جنم: 27 آڪٽوبر 1969ع
ڳوٺ: لونگاڻي تعلقو ڳڙهي ياسين ضلعو شڪارپور
تعليم: ايم.اي اڪانامڪس، سنڌي، ايم.ايڊ، ايم.فل جاري
ملازمت: رٽائرڊ ٽيچر لکڻ جي شروعات: 1989ع
چپيل ڪتاب: (1) گيتن جهڙا پار (پارن لاءِ شاعري) 1998ع
(2) پيار جي موت ۾ (چؤستا) 1999ع
(3) سونهن سنسار جي (پارن لاءِ شاعري) 2001ع
(4) سار جي خوشبو (100 غزل) 2004ع
(5) هڪ وجود ڪيئي وجود
(ڪوثر پرڙي جون ادبي ۽ فني خدمتون ايم.اي سنڌي لاءِ لکيل مونو گراف)
2009ع
(6) سفر چاهتن جو (ڪوثر پرڙي سان گڏ شاعري) 2012ع
(7) هلبو ويجهو هاڻ (قمر کوسي کي پيٽا) 2019ع
(8) شهيد روبين اچڻ جي خون سان انصاف وارو سوال (مبين اچڻ سان گڏ -
مرتب) 2022ع
(9) هاءِ ڪيڏو پري ويو آهين (اشرف زمان پيرچنڊاميءَ جي شخصيت ۽ ادبي
خدمتن کي پيٽا) 2022ع
(10) موتين مالها (گڏيل شاعرن جي شاعري) مبين اچڻ سان گڏ مرتب 2022ع
(11) نظمن جا نيٺ (گڏيل شاعري) مبين اچڻ سان گڏ مرتب 2022ع
موبائيل نمبر: 0300_3191872

ڪو ڪنڌ ڪپائي ويو ڌرتيءَ جو فرض نپائي ويو!
ڪو ڪنڌ جهڪائي ويو ڌرتيءَ جي ٿڃ لڄائي ويو.
ڪو ماڻهو هو ملهه املهه، ڪو ماڻهو بڻجي ويو توها
ڪو مرد ضمير ڪپائي ويو، ڪو ماڻهو ڪوڙ ڪمائي ويو.

**

سارا ڊيپ جيون جا وسائي وڃي ٿو
ڏسو پارو هاڻي ڊسمبر موڪلائي وڃي ٿو.
بينل آرسيءَ تي اڃان به ڪائي ناري آهي،
رهيل آب اکين مان سڀ وهائي وڃي ٿو.

**

سنڌي ٻولي پنهنجي آهي پياري ٻولي،
ساري جڳ ۾ هي آهي ڀلاري ٻولي.
شاهه سچل ۽ ساميءَ جي هيءَ،
ماروڙن جي آهي جاري ٻولي.

**

سارا گل، گلشن سڀ ڪومائي وڃي ٿو
ڏسو پارو هاڻي ڊسمبر موڪلائي وڃي ٿو.
ٻڻائي پتنگ پرينءَ جي چاهه ۾ ”اويس“،
ننڍون ورهيه جون هو ڦٽائي وڃي ٿو.

**

غريب سمجهي مونکي ڌڪاري ڇڏيو تو
قصو ماضيءَ جو هٿم جو وساري ڇڏيو تو.
سپنا سارا چور ڪري وئين منهنجا،
کلندي ”اويس“ کي ڇو روڻاري ڇڏيو تو.

زیب مغیری

زیب مغیری جو جیون خاڪو

نالو:۔ اورنگزیب مغیری
 ادبی نالو:۔ زیب مغیری
 والد جو نالو:۔ حاجي عارب مغیری
 ادبی حیثیت:۔ شاعر
 جنم تاریخ:۔ 7 جنوري 1978ع
 ڪرت:۔ زمینداری
 جنم هنڌ:۔ سردار واھ لعلورائڻڪ ضلعو قنبر شھدادڪوٽ
 ڇپيل ڪتاب:۔ نظر لڳي وئي
 گڏيل شاعريءَ جا ڪتاب:۔ ”زنگجي ويل خواب“
 ”اکین جي اکیلائي“
 اڻ ڇپيل مواد:۔ ٻن ڪتابن جيترو
 لکڻ جي شروعات:۔ 1990ع
 تعلیم:۔ مئٽرڪ پاس
 رھائش:۔ ڳوٺ سردار واھ لعلورائڻڪ ضلعو قنبر شھدادڪوٽ
 فون نمبر:۔ 0311_1825599

تنھا جڏھن ٿيندو آھيان.
 تو وٽ تڏھن ايندو آھيان.
 تنھنجو در پي بند ڏسي پو.
 واپس موٽي ويندو آھيان.

**

جيئڻ جو ڪو ڏس ته ڏيو
 اهڙو مونکي گس ته ڏيو
 موت اچي ويو پوءِ به زنده،
 مونکي يارو جس ته ڏيو

**

مونکي پنھنجي واٽ ته ڏس تون.
 پنھنجا گھير ۽ گھات ته ڏس تون.
 اونده ۾ به لھان مان توکي،
 اهڙي روشن لاٽ ته ڏس تون.

**

مونکي تنھنجي تات نه گھرجي.
 پيار جي ڪا برسات نه گھرجي.
 توکي پاڻي ڪو نه سگھيس مان،
 باقي بي سوغات نه گھرجي.

**

جلائڻ تا جدائيءَ جا لمحا،
 ستائڻ تا جدائيءَ جا لمحا،
 هونءَ ته پٿر دل به آھيان مگر،
 رٿارڻ تا جدائيءَ جا لمحا.

چؤستا

خوشيءَ جو ڪال آهي توبن،
گهڙي به سال آهي توبن.
اچي تون ڏسي وڃ جيون ۾،
”زيب“ وڏو خال آهي.

**

وک وک تي هو آزاري ٿو
صدما ڏئي اندر ڳاري ٿو.
دل جي ريگستان ڌرتيءَ تي،
طوفان درد جو هو اُٿاري ٿو.

**

قرار جو سڳو چني ويو،
پيار جو سڳو چني ويو.
ڪرائيندو هو دريءَ مان بيمِي،
ديدار جو سڳو چني ويو.

**

اچي ڏس تون نه ڪير آهي،
پيو دل اندر نه غير آهي.
مون اڪڙيون وڃائي ڇڏيون،
تو رکيو ڇو نه پير آهي.

**

درد ڏئي دل ڌاري وئي آ،
نيٺن کي ته روتاري وئي آ.
واسطا سمورا ڪٿي مون کان،
بي موت جڻ ماري وئي آ.

**

ڏس هي ويڇاري دل ڇا ڪري،
دردن جي ماري دل ڇا ڪري.
پيار ڏئي مون کي پنمنجو
تو ناهي ناري دل ڇا ڪري.

**

اڱڻ من اچين ته آجيان ڪبي،
ملڻ من اچين ته آجيان ڪبي.
دشمنيون ڇڏي ”زيب“ سان جي،
نھڻ من اچين ته آجيان ڪبي.

**

روز ڪا نه ڪا ناري ٿي ٿئي،
هت اغوا يا ته ڪاري ٿي ٿئي.
سدائين قيد آ ڪوئن ۾،
آزاد نه ويڇاري ٿي ٿئي.

**

وقت الائي ڪهڙو ٿو هلي،
گهر گهر ۾ جهيڙو ٿو هلي.
پت ڇڏيو پيءُ ڪڍي گهران،
دريدر آ پوڙهو ٿو هلي.

**

متان رلائي دلڙي مون کي،
چريو بڻائي دلڙي مون کي.
تون نپائي ڪو نه سگهندين،
ڏي موتائي دلڙي مون کي.

**

پائيندو آ ڪوئي ڪوئي،
 پائيندو آ ڪوئي ڪوئي،
 پيار ڏئي پنهنجو ڪري ”زيب“،
 سهاڻيندو آ ڪوئي ڪوئي.

**

دنيا سڄي نه ڪلاڙ دلبر،
 دوستي تون نپاڙ دلبر،
 ”زيب“ مغيري ”تنهنجو“ آهي،
 هروڀرو نه ڦٽاڙ دلبر.

**

ڪنهنجي نه ڪوڙ ۾ آياسي،
 پيار جي پڪڙ ۾ آياسي،
 توڙي تحفو آڻي نه سگهيو
 هٿ خالي تڪڙ ۾ آياسي.

**

سنڌي ناريون ڏسو دوستو
 ٽين ڪاريون ڏسو دوستو.
 ڏير، مڙس يا پائرن هٿان،
 وڃن ماريون ڏسو دوستو.

**

تنهنجو ته چاهه ناهي دلبر،
 مون سان چو ناهه ناهي دلبر،
 ڪڏهن ويندو نڪري اوچتو
 دم تي ويساهه ناهي دلبر.

**

سنڌي من ۾ رکندو ناهي،
 منڊي من ۾ رکندو ناهي،
 ڪڏهن ڪنهن لاءِ ”زيب“ سوچ،
 گندي من ۾ رکندو ناهي.

**

ملڻو پوندو توکي هاڻي،
 اچڻو پوندو توکي هاڻي،
 پيار جي سفر ۾ گڏجي ”زيب“،
 هلڻو پوندو توکي هاڻي.

**

ڪيڏو ڪلور ڪري ويو آ،
 مون کان هو پري ويو آ،
 هاڻي ڇا ڪري ”زيب“ مغيري،
 درد جيون ۾ پري ويو آ.

**

روز غريب روئي ٿو،
 غريب جو نصيب روئي ٿو،
 مهنڱائي جو طوفان ڏسي،
 شاعر ۽ اديب روئي ٿو.

**

تون سرڪار مان ته نوڪر،
 توڻ بيوڪار مان ته نوڪر،
 سون چاندي کان وڌ آهي،
 تنهنجو پيار مان ته نوڪر.

معشوق ”محسن“ ابڙو

معشوق محسن ابڙي جو جيون خاڪو

اصل نالو: - معشوق علي ابڙو

ادبي نالو: - معشوق ”محسن“

والد جو نالو: - علي گل ابڙو

جنم جي تاريخ: - سومر 01 مارچ 1993ع

بمطابق 6 رمضان المبارڪ 1413ھ

جنم ڀومي: - ڳوٺ وارياسو تعلقو مورو

ضلع نوشهروفيروز

تعليم: - ايم. اي. بي. ايڊ. ايم. ايڊ. ايل. ايل. بي

ڪرت: - استاد

ادبي سڃاڻپ: - شاعر، مضمون نويس، ڪالم نگار ۽ ڪمپيئر

لکڻ جي شروعات: - باقاعده 2014ع کان

ادبي استاد: - سائين راشد مورائي ۽ سائين سيد منظور علي شاھ ”منظور“

ڇپيل ڪتاب: - گڏيل شاعريءَ جا ڪتاب ۽ سميت ٻيندڙ:

(1) سُخنوڙ سنڌ ڌرتيءَ جا: احساس ميرل سامروتي پبليڪيشن

ٿرپارڪر، 2017ع

(2) سڀنا صليب تي: اعجاز انٽر. سَمبارا پبليڪيشن حيدرآباد، 2018ع

(3) ڳونج ڦٽارون ذات جون: ڪونج بلوچ مُرڪ پبليڪيشن ڪراچي، 2019ع

(4) ڪيئن الائي عيد آئي؟: احساس ميرل سامروتي پبليڪيشن ٿرپارڪر،

2020ع

(5) ڌرتي ڏيئي شاعر استاد بخاري (مقالا) تابش بخاري ۽ سجاد يوسف سومرو

مُرڪ پبليڪيشن، 2020ع

(6) ديپڪ ڇا ته شخص آ؟ علي عاجز شر سِرمڊ لائبريري پڪا چانگ، 2021ع

(7) شهيد روينه اڄڻ جي خون سان انصاف وارو سوال؟

مُشتاق بخاري ۽ مبین اڄڻ. بخاري پبليڪيشن، اپريل 2022ع

(8) نظمن جا نيٺ مُرتب: مُشتاق بخاري ۽ مبین اڄڻ

بخاري پبليڪيشن، آڪٽوبر 2022ع

اڻ ڇپيل مواد: منشور ۽ منظوم ۾ تقريبن چئن ڪتابن جو مواد موجود آهي!

رهائش: ڳوٺ وارياسو 02 تعلقو مورو

ضلع نوشهروفيروز موبائل نمبر: 03003264248

امان

آغوش تنهنجي ۾ سُمهان مون لاءِ امان! فردوس آ،
ناراضگي تنهنجي نصيبن جو ته ڄڻ ڪو ڪوش آ.
معشوق ”محسن“ کي ملي شفقت شفا ٿي تو وٽان،
عظمت سندءِ سمجهي نه جو اُٽجاڻ تي افسوس آ.

تهڪ ۽ ٽڪ ٽاڪ

اڄ ڏسي وٺ منا، ڀو نه ڏسندين ڪڏهن!
تهڪ ٽڪ ٽاڪ تي ڀو نه ٻڌندين ڪڏهن!
موت ”معشوق“ محسن“ جڏهن پهچندو
ڪيئن آهين ڪٿي ڀو نه پڇندين ڪڏهن!

سجدو

سونهن کي سجدو ڪرڻ سوکو لڳو.
ڇاهه جو چسڪو چڪڻ چوڪو لڳو.
عشق ئي ”معشوق“ من اُجرو ڪيو.
عشق کان آجو ٿيڻ اوکو لڳو.

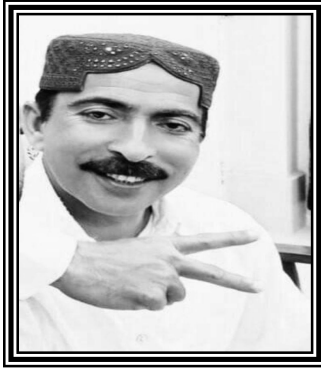
واڪا

واهڻ وستي وٺ وٺ واڪا،
ڏيهه ڏکن جا ڏوري ڏاڪا.
”محسن“ مظلومن جي آهن،
تهڪن تي تاندا ۽ ٽاڪا.

سسئي

پتي سور سسئي ڏنگا ڏير ٿي پيا!
پهاڙن ۾ پرندي پٿون پير ٿي پيا!
هيا مور مهمان ”معشوق“ محسن،
ڦري نيٺ پنهنجا غنڊا غير ٿي پيا!

شبیر حسن گبول

شبیر حسن گبول جو جیون خاکو

نالو: شبیر احمد گبول

تخلص: شبیر

ادبی نالو: شبیر حسن گبول
والد جو نالو: علی حسن گبول
جنم سال: 17 فیبروري 1978 ع

جنم هنڌ: ڳوٺ جاني گبول ڏهرڪي گهوٽڪي

تعليم: B.A. (سیڪنڊ ڊویزن) 1997 ع

ادبی استاد: کامریڊ علی حسن گبول، استاد پروفیسر ڊاڪٽر غلام علی گبول، صوفي فقیر مختیار علی گبول ڏهرڪي، استاد بشیر احمد تعبیر سومرو ۽ استاد مفتون کورائي میرپور ماٿیلو.

استیج ڊرامن ۾ استاد: صوفي فقیر استاد مختیار علی گبول ۽ اورنگزیب ساگر سمیجو (ڏهرڪي)

شاعریءَ جي شروعات: ننڍپڻ کان ئي 1990 ع باقائده شروعات 1992 ع

چپیل ڪتاب: تاریخ گبول بلوچ، چپیل گڏیل شاعری جا ٻه ڪتاب

(1) نظم جا نیٺ (2) زنگجي ویل خواب

لکیل صنفون: غزل، وائي، کافی، گیت، نظم.

ڪرت: واپدا ملازم (سیپکو سکر) ڳوٺ ۽ ڀرپاسي ۾ ادبی میٽاڪن ۾ منسلڪ رهندڙ سنڌي ادبی سنگت ڏهرڪي سان به منسلڪ رهندڙ.

چپیل ڪتاب: تاریخ گبول بلوچ، ”نظم جا نیٺ“ ۾ چپیل شاعری، مختلف

رسالن ۽ اخبارن ۾ پڻ کافی شاعری چپیل

ایڊریس: ڳوٺ جاني گبول واپدا آفیس ڏهرڪي گهوٽڪي

موبائیل نمبر: 0301-3984140

ماني

جهوپڙيءَ ۾ جوان جذبو رات ۾ جاڳي جُھري ٿو!
پاڳ ڪنهنجو بي قراريءَ جي ته بارش ۾ پُري ٿو!
ماٺ جو مُصلو وڇائي باوضو بيھي بُڪارو
ساه سجدي ۾ خدا کان پورَ مانيءَ جو گُھري ٿو!

آب حیات

توڪي ڏسي ڏُکن کان ملندي نجات آھي!
جنم رات تون ملين ٿو سا شَبِ بَرَات آھي!
”معشوق“ محبتن جو ڏي جامِ جامِ اوتي،
لَب جو لُعبُ مون لاءِ آبِ حیات آھي!

عشق

عِشْقُ اَمَانَتِ عِشْقُ اَسَان لاءِ عَيْنُ عِبَادَت!
سوچِ صَدَاقَتِ راڳِ رِیاضَتِ اَمْنِ عَدَالَت!
مَوجِ هَزا ”معشوق“ مَحَبَّتِ مَسَّتِ مُدَامِي،
سُونَهِن سَعَادَتِ سِنْدُ سَلَامَتِ ساٿُ سَلَامَت!

شناسائي

توساڻُ ڪَئي آءُ مون جنم شامِ شناسائي!
بي اَنٽ پيا پوڳين هيءُ نيڻَ نِراسائي!
”معشوق“ محبت کان ڍل ڏور ڏکي ڌم ڌم،
شَبِ روزِ رسائي ٿي ايڏا اَڪيلائي!

دهشت

دهشتن جو هيءُ دجالي دؤر آھي!
ظلمتن جو اڄ زمانو زور آھي!
وقت بک تي ڪيئن ”محسن“ ٿا ڪٽين،
ڪنهن غريبن ڏي ڪيو ڪو غور آھي!

تنهنجي عشق ۾ سڀ ڪجهه ڀلائي ويناسي،
جڏهن کان پاڻ کي تو ۾ ملائي ويناسي.
ڪنهنجو ڪو ڏوه ته ناهي ”شبير“،
بس پاڻ تي پاڻ خلق ڪلائي ويناسي.
**

ڀوڳن ڀوڳن ۾ دل چورائي وئين،
ائين نيئن مان گهل چورائي وئين.
ڪهڙي ڏوه جي سزا ڏين ٿو ”شبير“،
ڪلندي ڪلندي ڪل چورائي وئين.
**

پيار جي نالي ۾ دل ڦسائي ويناسي،
خبر ئي نه پئي دل ڪسائي ويناسي.
پاڻ ئي ظالم بڻجي، ڪري ظلم ”شبير“،
ڪيڏا درد دل تي وسائي ويناسي.
**

مان ڪيئن مڃان تون منهنجو آن
تون سچ ٻڌا تون ڪنهنجو آن
هي ڪهڙو طريقو ”شبير“ رکيوئي
سڀ ڪنهن کي چوڻ ٿو تنهنجو آن
**

بي رحم ڪڏهن مهربان آ؟
اهو منهنجو ڀر ايمان آ
هر شي کي سمجهي ٿي
دل ڪعبه ۽ قرآن آ
**

ها هي حقيقت آ، حقيقت آ، هي حقيقت آ،
مورت آ، هي پنهنجو هڪو ئي صورت آ
ڌار هڪٻئي کان، نه جي سگهيو نه رهي سگهيو.
”شبير“ کي تنهنجي، تو کي منهنجي ضرورت آ.
**

محبت آهن ڳالهه ٻڌ او پيارا،
ڳوٺ جاني گبول جا ماڻهو سارا.
اعتبار ناهي ته اڄ ملي ڏسي وڃ،
پوءِ پاڻ ئي چوندين، آهن دل وارا.
**

تو کي ڏسان پيو ثواب ٿيندو آ،
مون کي مزو لاجواب ايندو آ.
چو ٿو هيڏي هوڏي منهن کي ڦيرين،
ڏس سڄو مزو ٿي خراب ويندو آ.
**

رڳ رڳ ۾ پئجي ساه ويندو آ،
منهنجو وڏي ڀر چاه ويندو آ.
ڪلندي ڪلندي تهڪ ٿي نڪري ٿي،
”شبير“ کان نڪري واه واه ويندو آ.
**

ڪنهن لاءِ ٿڙيو آهين ”شبير“،
ڏاڍو ڪو چريو آهين ”شبير“،
جيڪي پيار سمجهن ٿي نٿا،
اتي وڃي اڙيو آهين ”شبير“.
**

هن تيزي جي جھان ۾ چڙو آ وٺ سٺ،
ڪنهن کي ڏيون دانھن ڪوئي ناھي ڪنھن کان گھٽ.
چڏ چڏ ڪوڙ ٿيو چريا ڪنھن رڙ ڪري چيو مون کي،
جان چڏ ”شبیر گبول“ هاڻ ٻارن وانگر مٿو نه ڇٽ.

**

ڏاڏو هڻي وئين دانھن ڪنھن کي ڏيان،
دشمن بڻي وئين دانھن ڪنھن کي ڏيان،
پھريون سڪون ٿي سڪون هو ”گبول شبیر“ کي،
دل جو ڪٽي وئين دانھن ڪنھن کي ڏيان.

**

تو رکيا چپن تي چپ، مزو لاجواب ھيو
پاڪر ۾ پريل پيار ۾ سڀ ثواب ھيو.
ڏاڍا سرور چڙھيا مان پئي مزو ورتم،
”شبیر“ اڇانڪ اک کلي، هئا! اھو سڀ خواب ھيو.

**

پاڻ سان پاڻ سمجھوتو ڪري وٺ،
ھا سوچن ساڻ سمجھوتو ڪري وٺ.
سو ڪجھ ڪري وٺ جيڪو ڪرڻ چاهين ٿو،
ڪجھ ڪنھنجي ڪاڻ سمجھوتو ڪري وٺ.

**

ويڙھ ازل کان جاري آ،
ڏس ڪوڙ جي مارا ماري آ.
ذاتي ساڙ ڪيڙ جي خاطر،
اڄ به ته نياڻي ڪاري آ.

**

هن تيزي جي جھان ۾ چڙو آ وٺ سٺ،
ڪنھن کي ڏيون دانھن ڪوئي ناھي ڪنھن کان گھٽ.
چڏ چڏ ڪوڙ ٿيو چريا ڪنھن رڙ ڪري چيو مون کي،
جان چڏ ”شبیر گبول“ هاڻ ٻارن وانگر مٿو نه ڇٽ.

**

جيڪو لڪل هو راز سو ٻاهر ٿي پيو آ،
لاٿاسين ڪڙا ته سڀ ڪجھ ظاهر ٿي پيو آ.
ڳوٺ جاني گبول ڏھرڪي وارو به او يارو
ٻڌو آ ته هاڻي ”شبیر“ به شاعر ٿي پيو آ.

**

غزل جي آخري تڪ وانگر آھين،
چانم جي آخري ڍڪ وانگر آھين.
”شبیر حسن گبول“ خدا جو قسم آھي،
سجني! دعا جي ٻڪ وانگر آھين.

**

سنڌ سان الفت نه ڇڏجان،
سنڌ سان صحبت نه ڇڏجان.
ڪيڏيون به ٿين سازشون پر،
سنڌ سان محبت نه ڇڏجان.

**

ڊرامي بازي چڏ مٺا،
سڌ سان ڏجي سڌ مٺا.
هيڪل وٺ به ناھي ٺھندو
اڄ گذاريون گڏ مٺا.

**

مڙي سان ويهي جهوتين ٿو ڪو جهولو ته ناهيان مان.
ائين مون کي ڪيڏين ٿو ڪرڪيٽ ڪو ڀولو ته ناهيان مان.
تنهنجي اڳيئون منهنجي دل جي ڪا قيمت آهي يا ناهي ”شبير“،
تو جيڏو سستو سمجهيو آهي ايڏو نرم ڪولو ته ناهيان مان.

**

منهنجي دل لڳي جي بانور تي تڏهن جهڻڪان ٿو ڏين،
چڙهي وئين دل جي ٿاور تي تڏهن جهڻڪان ٿو ڏين.
هئو هئو سمجهيم ”شبير“ ڇا لاءِ جهڻڪان ڏين ٿو
پنهنجي حسن جي پاور تي جهڻڪان ٿو ڏين.

**

توکان سواءِ زندگي آ موهن جو دڙو
ڀاڻ سان گڏ رک دلبر ڪر نه ڏرو ڏرو.
تنهنجي هٿ آ، جوڙيندين جڙي پوندس،
ڳالهه آ ڪري ”شبير ڳول“ به آهي تو جهڙو

**

پيار ۾ پرين منهنجو ٿي ته ڏيکار
ڪيئن سهان ٿو سختيون سمهي ته ڏيکار.
ڪير آ پنهنجو خبر پئجي ويندئي ”شبير“،
ائين ڊهي ڊهي وري ٺهي ته ڏيکار.

**

مٿان ڇڏين تون پيار جو رستو
هي دنيا آهي ڏکن جو دستو.
تون هرڀل کي مهاڳو سمجهه ”شبير“،
ائين سمجهه نه ڀر وقت کي سستو.

**

فاعلن، مفعولن، مفاعيلن کي ڪون ڄاڻون ٿا،
تڪ تڪن سان ملائي اڳتي ڪم هلايون ٿا.
نه گرامر جي خبر ”شبير“، نه علم عروض جا ماهر،
جڏهن ٿئي عشق الهام! لفظ لفظ سان ملايون ٿا.

**

سندو ڪناري مٿان سمهيم ڪو گناهه نه ڪيم،
هن ڌرتي مٿان گهميم ڪو گناهه نه ڪيم.
ڌاريا ته ڌاريا آهن ”شبير“، تن تي ميار ڇا؟
سندو جي مٽي چمير ڪو گناهه نه ڪيم.

**

تو کي پنهنجو ئي سمجهيس ڪو ڏوهه ته نه ڪيس،
سڪ وٺڻ ۽ ڏيڻ آيس ڪو ڏوهه ته نه ڪيس.
ڇو موڊ خراب ڪرين ٿو ٿورڙي ڳالهه تي ”شبير“،
صرف پيار لاءِ ته چيس ڪو ڏوهه ته نه ڪيس.

**

مڃان ٿو ته جاني ڪونه تون مڃيندين،
ڪيڏو به چوان توکي اڄ ڪون ايندين.
تنهنجي عادت کان واقف ”شبير“ آهي،
جڏهن موڊ ٺهندئي سڏي پيار ڏيندين.

**

ناهي ڪنهن کي ڪل، غم چيخن ٿا،
هي اندر ۾ آ هل، غم چيخن ٿا.
ملي ته هئين چوندس هون چوندس،
رات ٿيندي ئي بلڪل، غم چيخن ٿا.

**

شروعات خوشي سان ڪيان يا غم سان، سوچ ۾ آهيان،
بس پيار آهي هڪڙي تنهنجي ئي دم سان، سوچ ۾ آهيان.
ميدان ۾ مخالف پنهنجي پيار جا بيهاري، ٻڌين ٿو ”شبير“،
اڏائي ڇڏيان سارا هڪڙي ئي بم سان، سوچ ۾ آهيان.

**

هائِ هاءِ هي گناه ٿي ويو آ،
ها تو سان جو پيار ٿي ويو آ.
ڪافر، يزيڊ ڪو لوفر سڏي ٿو ”شبير“،
تون ئي آن سڀ ڪجهه اعتبار ٿي ويو آ.

**

ڏينهن ڏکيا گذرن ٿا سوا تنهنجي صنم،
اڄ پيار ۾ پاڻ ٻئي ٿي وڃون ضم.
تون دور ”شبير“ کان رهي نه سگهندين،
ڪجهه سمجهه پرين ايڏا ڏي نه تون غم.

**

هر هر پيار ئي پيار منجين ها،
جي تون منهنجي خوف ۾ مبتلا هجين ها.
جيئن پنهنجي پيءُ کان ڊجين ٿو ”شبير“،
ڪاش ائين تون مون کان ڊجين ها.

**

تون پاڻ کي پاڻ خوار نه ڪر،
درد کي پنهنجو يار نه ڪر.
”شبير“ جيئندين هر هر مرندين،
دل چيو هيم ائين پيار نه ڪر.

**

مون ڏي ڪجهه پري کان نظرون کڻي ملايس،
منهنجي دنيا کي هڪ منت ۾ کڻي هلايس.
بدنامي کان هونءَ به ڊڄندو هيس ”شبير گبول“،
ويني ويني مون تي خلقت کڻي ڪلايس.

**

ڪنهن سهڻي سان اقرار ڪري ڏسجي،
دل گهي ٿي پيهر پيار ڪري ڏسجي.
وفا ۽ بي وفا جهڙيون ڪري ڳالهيون،
”شبير“ پيهر دل خوار ڪري ڏسجي.

**

ڪڏهن ڪڏهن اسان سان به مل سگهيا،
دل سان پائي پاڪر ڪجهه ته ڪل سگهيا.
”گبول شبير“ مڃين نه مڃين مان ڄاڻان ٿو،
ڪجهه تنهنجي به آهي مون سان دل سگهيا.

**

نه رهيو بهار ساڳيو ته چاهي،
نه رهيو يار ساڳيو ته چاهي.
ياد دنيا ڪندي ”شبير“ جي نالي سان،
نه رهيو پيار ساڳيو ته چاهي.

**

ڪري وئين نل لتندي لتندي،
ڪتي وئي آ ڪل ڪتندي ڪتندي.
هاڻي جيئن وڻي ٿي ڪر ”شبير“،
تتي جو وئي آ دل تندي تندي.

**

مان زورين زبردستي اچي توسان چنبرڙان اهو مناسب ته ناهي،
تون پئي لاءِ سنبرين مان تو لاءِ سنبران اهو مناسب ته ناهي.
تنهنجي دل نٿي چاهي ته ”شبير حسن گبول“ کي ٻڌائي ڪٿي،
اجايو سجايو خواصخواه وڙهي کلي نبران اهو مناسب ته ناهي.

**

او يارو ٻين جي بنگلن مٿان چڙهي مون ڏي نه ڏس،
ٻين جي گاڏين تي لت رکي ويهي مون ڏي نه ڏس.
دل جي ٻولي، جي سمجهين ها ”شبير جاناڻي“ ته پوءِ،
ڪڍائي غيرن سان سيليفيون بيهي مون ڏي نه ڏس.

**

هر وقت تنهنجي ڪڍ لڳندا هٿاسين،
تنهنجي ئي سڌ ۾ سڌ ڏيندا هٿاسين.
ڪجهه ياد ڪر ”گبول شبير حسن جاناڻي“،
ڪڏهن ڏينهن رات گڏ هوندا هٿاسين.

**

چيائين ماني ڪاڻڻ اهنگو نه آ،
مون جهڙو پيار ۾ رائجهو نه آ.
ائين نه ٿي ”شبير“ جئين سوچين پيو،
پئي کي پنهنجو ڪرڻ سانجهو نه آ.

**

مون ڪيون هيون هن تي توکون،
اجايون آهن، تنهنجون ڪوڪون.
پيار جي خبر تڏهن پئي ”شبير“،
چڙي ويون جڏهن پنهنجون مرڪون.

**

وڏا، مون کي يادن ۾ هرهر ماري ڇڏيئي،
وڏا، مان ياد به آهيان يا وساري ڇڏيئي.
وڏا، ”گبول شبير“ جي به ڪا ڳڻ ڪندين يا نه،
وڏا، ٻڌاءِ مون کي ڪنهن جي سماري ڇڏيئي.

**

مڇ ڪچھري به ته سنڌ جي ثقافت آ،
ويهي سور سلڻ محبت جي علامت آ.
بي فڪر ٿي فرض نپائيندو هل ”گبول شبير“،
اڃا جوڌا زنده آهن، سنڌ سلامت آ.

**

نه راتو آ، نه راتو آ، نه راتو آ،
نه نانو آ، نه نانو آ، نه نانو آ.
نالو رهندو الله پاڪ جو
هت هر شي ته فاني آ.

**

تو داڻو ڳولي داڻي کي،
تو پاڻي ڳولي پاڻي کي،
مون هر جاءِ تي ڏٺو آ ائين،
تو سياڻو ڳولي سياڻي کي.

**

اياز شاه اداسي

اياز شاه اداسي جو جيون خاڪو

نالو:۔ سيد اياز علي شاه بخاري

ادبي نالو:۔ اياز شاه اداسي

والد جو نالو:۔ سيد سکندر علي شاه بخاري

ذات:۔ سيد

ڄمڻ جي تاريخ:۔ 01 جنوري 1989 ع

جنم ڀومي: ڳوٺ الياس اوڍو

ادبي سڃاڻپ: شاعر ۽ فنڪار

ڳائڻ جي شروعات: 1997 ع

لکڻ جي شروعات: 2000 ع

تعليم:۔ مئٽر

شاعريءَ ۾ استاد: والد سائين سکندر علي شاه بخاري، مشتاق بخاري

پسند جو ڪتاب:۔ قرآن شريف

پسند جو شاعر:۔ شاه عبداللطيف ڀٽائي

پسند جي موسم:۔ بهار جي موسم

پسند جو گلوڪار:۔ نصرت فتح علي خان

ڪرت:۔ ذاتي ڪاروبار

ڇپيل گڏيل شاعري: ”ڪونج قطارون ذات جون“، ”ڏيئا جرڪيا ڏيهه ۾“

”اکين جي اڪيلائي“

موبائل نمبر:۔ 0346-1388424-0306-1223495

ايڊريس:۔ پوسٽ آفيس ڊڪٽ تعلقو ڳڙهي ياسين ضلعو شڪارپور

سرائيڪي چؤستا

ڪڏان نھ پڻداھين ڪڏين لڙ پڻداھين،
ڪڏان ڪڏان خوش ٿي ڪل ڪل ڪر پڻداھين.
تيڏي سمجھ ٿي آئي اڄ ڏينھن تائين ”شبيري“،
ڪڏين ڪڏين ڏرڙي ڳالھ ٿي چڙ پڻداھين.

تيڪون چوڙ ڏيوان اهو رواج ڪونھي،
مين پيار نه ڪران اهو مزاج ڪونھي.
جنھن ڊاڪٽر ڪنون وڃ پڇ ”شبيري“،
اھين دل دا ڪوئي علاج ڪونھي.

جڏان ڪنھن نال تيڏا پيار ٿيسي،
جڏان ڪنھن تي تيڏا دل بيتاب ٿيسي.
ھنجون ڪيون اڪان وچون وھندي ھن،
تڏان قطري قطري دا حساب ٿيسي.

ھڪڙي مسئلي مس حل پئي ٿيندي ھن،
ڏوجھي وات پئي ڀري آوندي ھن.
ھڻ ڪنھن ڪنھن دا وات ڀران ”شبيري“،
مين تي مسئلي ڏيک تي ڪل پوندي ھن.

ميڪون تيڏي ھر ادا وٺندي ھي،
تيڏي جڻ ھر مداع وٺندي ھي.
وڪرا ! انداز ھي ”شبيري“ ڳالھائڻ دا،
ڏيک تي مشڪل صدا وٺندي ھي.

عامر انصاري

عامر انصاري جو جيون خاڪو

نالو:۔ عامر علي انصاري

ادبي نالو:۔ عامر انصاري

والد جو نالو:۔ محمد صالح انصاري

ذات:۔ انصاري

ڄم جي تاريخ:۔ 01 مارچ 1996 ع

پسند جو ڪتاب:۔ ڏيار دل داستان محبت (جي. ايم. سيد)

پسند جي شخصيت:۔ شاهه عبدالطيف ڀٽائي، سائين جي. ايم. سيد

۽ عبدالواحد آريسر

پسند جا شاعر:۔ شيخ اياز استاد بخاري، تنوير عباسي

تعليم:۔ ايم. اي

ڇپيل ڪتاب:۔ وايون ممڪيون وات تي، نظمن جا نيٺ، شهيد روبينه اچڻ جي خون

سان انصاف وارو سوال؟، (مرتب: مبین اچڻ)

رابطي لاءِ موبائل نمبر:۔ 0305_9835183

ڏس پتون:۔ ڀٽائي ڪالوني ڪهڙا تعلقه گمبٽ ضلع خيرپور ميرس

ماڻهوءَ ماڻهوءَ ۾ ڪردار پنهنجو پنهنجو آ،
هر شخص جو قرب ۽ پيار پنهنجو آ.
دنيا جي دستور ڏي اگر ڏسجي ته ”اُداسي“،
قوم قوم جو به ته سردار پنهنجو پنهنجو آ.

نئون سج اُڀريو نوان سور جاڳيا،
تاريخ به بدلي منمنجا خيال ساڳيا،
ڪالهه همراهن کي ڀُٽ لڳل هئي،
نه خبر پئي ته هُو چور ها يا پاڳيا.

اسان سان نصيب ۾ ڪو نڀائيندو ئي ناهي،
سڄي دل اسان سان ڪو لڳائيندو ئي ناهي،
چيڙي تار عشق جي ڪيترائي ويندا هن،
وري اسان جي لاءِ ڪو پڇتائيندو ئي ناهي.

عشق کان سواءِ انسان اڏورو آ،
چنڊ ستارن کان سواءِ آسمان اڏورو آ،
دنيا ۽ دولت به ضروري آ ”اُداسي“،
پر سهڻن کان سواءِ به ته جمان اڏورو آ.

نه چاهيندي به توکي چاهي ويناسي،
سانگو سر تان سڄڻ لاهي ويناسي،
بيوفا ماڻهوءَ لاءِ بس ڙي ”اُداسي“،
پنهنجن پراون سان ڦٽائي ويناسي.

مبين اڄڻ

مبين اڄڻ جو جيون خاڪو

نالو: محمد مبین

ادبي نالو: مبین اڄڻ

والد جو نالو: حسین بخش

ڄم جي تاريخ: 1991ع

تعليم: بي. اي

ڪرت: دوکاندار

لکڻ جي شروعات: -

ادبي استاد: عبدالرزاق اڄڻ

پسند جون شخصيتون: بابا سائين، امڙ سانئڻ ۽ ڀاءُ ريڏنو اڄڻ

ڇپيل ڪتاب: وايون مهڪيون وات تي، پرھ ڦٽي ڄا پنڌ، شهيد روبينہ اڄڻ جي

خون سان انصاف وارو سوال؟، موتين مالها شاعري، گيتڙو رنگ شاعري، نظمن جا

نيٺ، ڙنگجي ويل خواب

رابطي لاءِ موبائيل نمبر: 03023216877

ڏس پتو: ڪھڙا تعلقہ گمبٽ ضلع خيرپور ميرس

ڪڏهن هلڪو ڪڏهن ڳورو لڳي ٿو
وڇوڙو زهر جيان ڪوڙو لڳي ٿو
ڪاٺي ويا شهر کي نانگ بلائون،
واڳن جو ڄڻ ڪو ويڙهو لڳي ٿو

ڄڻا ڪين آهيون ڇڙاڙي سگهو ٿا،
عاشق آهيون ساڙي سگهو ٿا،
اسين جي ايم سيد جا وارث،
ريون ڪين آهيون جو واڙي سگهو ٿا.

ڪاري رات غلامي جي تارڻ گهرون ٿا،
آزادي جو روشن سج اڀارڻ گهرون ٿا،
ڇڏي ملان جو مذهب ڪنيوسي تنبورو،
شاهه سامي جو نعرو لڳائڻ گهرون ٿا.

جڏهن انڌيري کي ڏسنداسين،
تڏهن ڏيئو بڻجي ڀرنداسين،
هوشو هيمن، بشير جيان،
سند خاطر سوليءَ ڇڙهنداسين.

زندگي سند سان،
دل لڳي سند سان،
ڪعبو وطن منمنجو،
بندگي سند سان.

چؤستا

وقت وچوتيون ڪٿيون آهن،
رات اونداهيون مٿيون آهن.
هاڻ نه سمها ظلم ڪنهن جا،
تڪليفون سخت سٺيون آهن.

**

هرڪو ٻولي پنهنجي ٻولي،
تون ٿو ٻولين هڪڙي ٻولي.
اڄ پڪيٽڙا ويجهو منهنجي،
گذ تون مون کي پنهنجي ٽولي.

**

اچي ڏاڙهي ڪارو پتڪو،
سائين ڪاٺي وينو گتڪو.
هجري اندر ڪچ ۾ چوڪر،
تنهن سان تنهن جي چمي چتڪو.

**

مسجد مندر هرڪو ويندو،
ماڻهو من ۾ پر ڪو ويندو.
جنهن جي زبان تي سوره محبت،
تنهن ڏي هر هر سڀ ڪو ويندو.

**

ڏنگي ٿو وقت بلا وانگي،
ڪٿان ٿو هٿ دعا وانگي.
تنهنجي در تي بينو آهيان،
جهڪائي سر گدا وانگي.

**

نٿي وٺئي جي خوشبو گلڙن کي ڪر نه گدلو،
نفرت جا وڻ پوکي گلشن کي ڪر نه گدلو.
پڄاڻي تون نياڻي پرائي ڪنهن گهر جي،
ماءُ پيءُ جي عزتن کي ڪر نه گدلو.

**

رناسين ڪلياسين اڪيلا اڪيلا،
ٿي پڻ پڻ چٽياسين اڪيلا اڪيلا.
زمانو ويو ڪاٺي خوشي اسان جي،
جلياسين سڙياسين اڪيلا اڪيلا.

**

روشني ٿي ڪپي اڪين جي لاءِ،
زندگي ٿي ڪپي اڪين جي لاءِ.
ٽڪجي پيو هان روئي روئي،
خوشي ٿي ڪپي اڪين جي لاءِ.

**

سوچ اسان جي ذاتي آ،
دشمن جي لاءِ ڪاٺي آ.
وڪڙين ٿو خون ٽڪن تي،
ڪوڙ جي پڳ تو پاتي آ.

**

پڪين جي ماڻ ماري ٿي،
سڳين جي ماڻ ماري ٿي.
ڦري مرلي ويو ٿن ڪو،
جوڳين جي ماڻ ماري

شهيد روبينه اجڻ ڪي منظوم پيٽا

مون تي آتي، ”اڪين جي اڪيلائي،“
ڪنهن نه ڄاڻي، ”اڪين جي اڪيلائي،“
تو جڏهن کان ”روبينا“ ڇڏي دنيا،
ڇڻ ٿي پاتي، ”اڪين جي اڪيلائي،“

سنڌ جي مظلوم نياڻي ادي ام رباب ڪي پيٽا

مبين اجڻ

چؤستا

ادي رباب جي جذبي ڪي آ جس،
نه لالچ خوف جھڪائي سگھيس.
بيٺي آ ظالم آڏو پاڻ جبل ٿي،
مات ڏئي سردار ڪي ڪيائين بيوس.
**

قومي جذبو لوچ آهي،
مظلومن جي هوءَ سوچ آهي.
اڪين ۾ ڳوڙها ۽ ڪارو ويس،
گهر ۾ ان جي اڃ به روج آهي.
**

سنڌ امڙ جي سورهيه نياڻي،
رباب آهي قوم جي نياڻي.
شهيدن لاءِ ٿي انصاف گهري،
هڪ پيرين اگهاڙي نياڻي نمائي.
**

ادي رباب انقلاب آهي،
فڪر ۾ سدا لاجواب آهي.
سپر سالار مظلومن جي،
سنڌين لاءِ گل گلاب آهي.

شعید رویینا اڄڻ کی منظوم پیتا**ڄام صنم سنڌي**

جت به ٿيو ڪو شهيد آهي،
پڪ سمجهو اتي يڙيد آهي،
ڪسي ٿي روز ڪا رويني ”صنم“،
ظلم ڏينهن ڏينهن مزيد آهي.

**

روينيا روح ڪي وڻي،
وڻي گل گلاب جيان چڻي،
تو لاءِ گهري هر دم ”صنم“،
ٿي دعائون هٿن ڪٿي.

**

روينيا راج جي راڻي،
سموري سنڌ جي نياڻي،
ڏک/غم تنهنجي ۾ امڙ
روئي روئي ٿي آهي ساڻي.

**

محفوظ نه ڪا درگاه آهي،
وڏي رب جي بارگاه آهي،
پڪاريندي روز انصاف لاءِ،
ادي روينيا جي آرام گاه آهي.

**

ظالم جت زور هجن،
۽ حاڪم به چور هجن،
رت روئيندي ڇو نه روينيا؟
ادارن ۾ جي سڀ نور هجن.

**

امڙ جي اکڙين ۾ جهاتي پاتم،
سنسار جي هر ستم کي ڄاتم،
اک جي ڪاري پتلين کان پڇ ”صنم“،
وڇڙي ويل لڙڪن جو ماتم.

رنو پايڙو مبین آهي،
انصاف جو کيس يقين آهي،
ڪري شهيد حافظ قرآن،
رنجايو قاتل دين آهي.

**

رڙندو رت بي گناه جو
قاتل ڪاڄ دوزخ جي باه جو
محروم نه رهندو ڪو مظلوم
ڏسندو انصاف بيپرواه جو.

**

روينيا حافظ قرآن آ،
۽ نياڻي ست قرآن آ،
قرآن جي مالڪ اڳيان،
”صنم“ امڙ جهليو قرآن آ.

**

قرآن تنهنجو ڏاج آهي،
تو شهادت جو پاتو تاج آهي،
صنم ۽ سنڌ سموريءَ جا ادي،
هي چوستا توله خراج آهي.

علي حسن سرڪي

سِڪَ سوز پيڻ جي ۾ ڪو ساھ ٿو سڙي پيو.
انصافُ ڪو نه ٿيو ٿس، ڪو پاءُ ٿو رڙي پيو.
قانونُ ڪوئي ناهي، ناهي ڪا ئي عدالت،
ٿي دادُ دائمه جو ڪو سالن کان جو لڙي ٿو.

**

بکيو آدمي ٿي پٺان ٿو وطن ۾،
نه نانو نه ناني ڏسان ٿو وطن ۾.
چو آواز منهنجو ٻڌي ٿو نه ڪوئي،
مان انصاف ”سرڪي“ گهران ٿو وطن ۾.

**

ڏکڻ جي ستايل کي ماري ڇڏيائون،
گهٽا ڏئي هٿن سان نپوڙي وڌائون.
هي ڪٽڪپال ننگري گواهي ٿي ڏي پئي،
”روبينا“ نيائي کي بيڙوھ گنائون.

**

سُڪي زندگيءَ کي ڏکائي هليا ويا،
”روبينا“ اڏيءَ کي مٽائي هليا ويا.
ڏٺائون نه پوئتي لڇي ڪا مري وئي،
قضا جو هو خنجر وهائي هليا ويا.

**

نه ماريو، نه ماريو، نه ماريو نه ماريو،
اجايو اجايو، چيو هو ”روبينا“،
نه وحشي درندن کي آيو رحم ڪو
بچايو بچايو چيو ”روبينا“.

**

بي نورُ ٿي پيو هان، ويو نورُ پي نهوڙي،
مظلومَ جي حقن لاءِ، ڪوئي نه ٿو پتوڙي
انصافَ جون پُڪارون ويٺو پيو گيان ٿو
ماري ڇڏيو ”مبين“ کي، تو پيڻ جي وچوڙي

**

ڪنهنجي اکين جي آڏو سنگسارِ شل نه ٿي ڪو
دنيا جهان اندر لاچار شل نه ٿي ڪو.
بي درد، بي گمين، ماري ڇڏي ”روبينا“،
”سرڪي“ غريب ماڻهو غمخوارِ شل نه ٿي ڪو.

**

بيمارَ کان ڪڏهن پي ڪوئي پُچڻ نه ايندو
رهندو پري دنيا ۾، پرجهلو نه ڪو به ٿيندو
ٿڪجي پيو مان آهيان، انصافَ جي ڪري گهر
مسڪين آدميءَ کي، انصافُ ڪير ڏيندو؟

**

گلن جي رتوچاڻ وادي ”روبينا“،
سني رهزنن آ تادي ”روبينا“،
شريعت، هدايت، حقيقت جي پابند،
هئي ڪا نرم دل ۽ سادي ”روبينا“.

**

سُڪي وئي اکين جي نڌي آهي،
هي مفلس جي دائمه ٿي ردي آهي.
”روبينا“ جا قاتل، ڪڏهن پڪڙيا؟
رُسي وئي مبین کان اڏي آهي.

**

سوچ ۾، ذهن ۾، خيال ۾ ٿي رهين،
تون ئي ماضي، منمنجي حال ۾ ٿي رهين.
تون ”روينا“ نه وسري سگهين ان مون کان،
هر ڏکي ۽ سُکي سال ۾ ٿي رهين.
**

شام ٿيندي ياد ايندي آهين،
صبح ٿيندي ياد ايندي آهين.
پهر هرڪو جڻ اچي کائڻ ٿو
رات ايندي ياد ايندي آهين.
**

اڄ پي گهم ۽ قرن ٿا پيا،
تنهنجا قاتل ڏسندو آهيان.
منمنجي وس ۾ ڪجهه پي ناهي،
پيڻ ”روينا“ پاڙي ناهيان.
**

ننڍڙا توڙي وڏُ شاعر،
ڏين ٿا سڏ ۾ سڏُ شاعر.
”روينا“ تنمنجي ڪيس ۾،
ليڪڪ سنڌ جا گڏُ شاعر.
**

گلشن جي سلطان ”روينا“،
جيگل لاءِ گلدان ”روينا“.
ورد نماز جي پابند ”سرڪي“،
پڙهندي هتي قرآن ”روينا“.

صوفي امتياز بلال

تنهنجو چوڙيون سڳيون ۽ چلا ٿا پڇن،
جون جهڙا منمنجا حوصلا ٿا پڇن.
پيڻ توکي سفر آهي ڪهڙو وڻيو
ساڻ جا ڪي ڪٽيل سلسلا ٿا پڇن.
**

اسان جي درد جو فرياد ٿيندو
اڙي او منصفو ڪو داد ٿيندو.
گُني آ پيڻ ڪاٿي سنڌ آ جڻ،
ظلم ڪنهن کي اهو ڪو ياد ٿيندو.
**

ڇا خدا کي ڳالهه هي منظور آ،
رات آيو ڊوڙ پائي پور آ.
پيڻ تو آ پاءُ ڇو تنها ڪيو
توسوا هيءَ زندگي جڻ سور آ.
**

تنمنجي خون ۾ چنڊ تاريخ داڳي،
اڃان سار تنمنجي وڻن ۾ آ ساڳي.
تنهنجو پيڻ ٿيو جو روينا وڇوڙو،
ڪٿي آهي ”امتياز“ هر رات جاڳي.
**

هوا ۾ نه آيو وري ساءِ موتي،
سڏي ٿي ته توکي سڳي ماءُ موتي.
ڏسي وڃ هتي هر آ منظر ڏکارو،
ادي او روينا هلي آءُ موتي.
**

مظہر علي مير بحر

تنهنجي گهر جا ٿالھ ۽ ٿالھيون،
ڪٽليون ساسر منگھا پيالون.
توڪي ساري روئينديون هن،
تنهنجي گهر جون پتيون ساريون.
**

تنهنجي پاءُ مبین اچڻ جو
تنهنجي هجڻ سان گهر روشن هو.
تنهنجو وچوڙو کيس هڻي ڏک،
خوشيون ڪٽي ويو ڏک ڏئي ويو.
**

تو ٿي علم جا هيرا ميٽيا،
سچا سنهرا سبق سمهڙيا.
پر توڪي دنيا کين سنو
دنيا تنهنجا پير اڪيڙيا.
**

تو ته لکيو قرآن هو دل تي،
پنهنجي پرور کي چاهيو ٿي.
تنهنجو رتبو اوچو رهندو
تو ريجمايو آ مالڪ کي.
**

توسان ڏاڍو ظلم ڪيو ويو
توکان هر سک چين ڪسيو ويو.
تنهنجا سڀنا ساڀيان نه ٿيا،
توڪي بيدرديءَ سان ڪنو ويو.
**

هوا کان پڇجان بغير تنهنجي ڏڪارو ڪيڏو مبین آهي،
لڙي وڙهي پيو جلاڌ هر سان سگهارو ڪيڏو مبین آهي.
شهر سوا تو ۽ پنهنجو گهر هي لڳي ٿو ڇڻ ڪو مقام آهي،
سواءِ تنهنجي ادي رويينا گذارو ڪيڏو مبین آهي.
**

هن سنڌ جي ڪنهن سونهن کي آهي ڪنو.
ڪانگ هر آهي ڪبوتر اڄ رنو.
هر جڳهه ”امتياز“ آ ماتم ٿيو
ڏينهن اڳ اهڙو نه مون آهي ڏنو ڏنو.
**

شهر ۾ هاڻ ڪاٿي ٻرن ٿيون بتيون،
ڪين اڀري سگهيون درد ۾ ڪي ڪتيون.
تولہ آهي رنو هي رويينا شهر،
ماءُ جون اڄ ڏسي وڃ اڃايل اڪيون.
**

تون جڏهن کان ٿي وئي آهين پري،
ها رويينا سنڌ پئي ريهون ڪري.
پاءُ تنهنجو درد ۾ آهي وتل،
سور جا پل پل پيو سڌڪا پري.
**

موتي ايندو ڪير رويينا،
ڪيڏي ٿي وئي دير رويينا.
قاتل آهي زندهه تنهنجو،
پيتيان ويٺو پير رويينا.

اوچنگارون ڏٺي روئن ٿا،
توڪي ساري ريمون ڪن ٿا.
تنهنجا پوئٽر ڏڪندڙ چين سان،
موتي آ روئين چون ٿا.
**

تنهنجي ويرين کي تنگرائي،
عزم سندس ته اهو ئي آهي.
هر پل تولد پيو پتوڙي،
مبين واندو ويٺو ناهي.
**

جيسيتائين جيئرو رهندو
اونداهيون اوڪايون سمندو.
تنهنجو قاتل متجي ويندو.
تنهنجو نالو زنده رهندو.
**

آخر كيسيتائين لڪندو
قاتل نيٺ ته ظاهر ٿيندو.
۽ پوءِ لوڪ سموري سامهون،
قاهي تي لٽڪايو ويندو.
**

توتي مهر وسائي مالڪ،
تنهنجا درد گهٽائي مالڪ.
روح تنهنجي کي شل روئين،
راحت منجهه رهائي مالڪ.

مهر فقير

مزارن تي ”مهر فقير“ چئي اديون آهي انيا،
مجاور خاطر مطلب جي ڪن ٿا ماڻهو گمراهه.
سوچي سمجهي ڏسي وائسي هلجو ڪٿي وڪ،
ها پير ڪٽڪپال تي اهڙو واقعو ٿيو هو پاء.
**

ادي روئينا جي قتل سان انصاف ڪيو
قاتلن کي هرگز به نه سو معاف ڪيو.
اڄ به هڪ ماءُ هڪ پاءُ ايئن چون پيا،
اي جج صاحبو انصاف صاف صاف ڪيو.
**

درگاهن جي دوستو ڪهڙي لکان ڪهاڻي،
مجاور مست الست چرس آفيم آکاڻي.
ڪمائي ۽ ڪاروبار تو هلي هت ”فقير“،
ايئن پڻ الا موت جي ڦري ٿي مانڌاڻي.
**

وڏو پاپ پيرن تي مجاورن آ مچايو
فنا ڪري فيض کي نشن کي آزمايو.
ڏوهن جو ڳڙه آهن مزارون ”مهر فقير“،
ڪٽڪپال تي شيخڻ ناريءَ کي مارايو.
**

پير ڪٽڪپال تي ڪيائون روئينا شهيد،
جيئن ڪوس ڪربلا ۾ ڪيو هيو يڙيد.
هائِ نه مليو هيل تائين ڪٿان به انصاف،
امڙ روز احتجاج تي ڊگن ۾ سندس ديد.
**

عدالت نظر نه آئي انصاف نظر نه آيو
 غريبن دانهندو رهيو قانون نه ورنايو.
 پير ڪٽڪال تي ٿي شهيد روبينا اڄڻ،
 مجاورن ۽ قاتلن کي وجهو ڳچي ڦاهو.
 **

عدالت جي در کي تالو لڳل آ،
 انصاف آرام ۾ پلنگ تي ستل آ.
 ڪٽڪال تي قهر ٿيو دنيا ڏٺو،
 ٻڌايو ته سمي اهو ڪهڙو عمل آ.
 **

ماتر مڙين من ۾ پڻ امڙ ڪري دانمون،
 آخر عرش پڄنديون الا سندن آهون.
 ٿيندو انصاف روبينا سان ڏسج ”فقير“،
 قاتل چڙهندا ڦاهي گهرندا پوءِ پناهون.
 **

منهنجي نياڻي ماري وئي بيگناه بيقتور،
 روئي روئي وڃائي ڇڏيم نيٺن جو نور.
 پلڙا پئي ساهمي جا بيهاريو برابر او ”فقير“،
 قرآن ۽ حديث جو ڪريو قائم سو دستور.
 **

آخر ته کلندي اک انصاف ستل آهي،
 قاتلن جن قهر ڪيو چڙهندا سي ڦاهي.
 دير آهي انڌير ناهي رب جي در تي ”مهر“،
 وقت انهن ظالمن کي ماريندو ڳاهي ڳاهي.

براهوئي سائين جي.ايم رئيساڻي

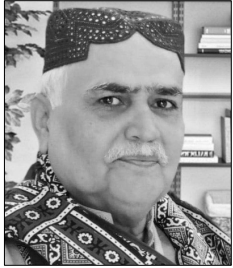
ابي جا اڃا منتظر نيٺ آهن،
 وساريو نه آهي اڃا پاءُ توکي،
 امان کي اوهان لاءِ سڀ ويٺ آهن،
 عمر ۾ ڪري ياد ٿي ماءُ توکي.
 **

ادي تنهنجي وٽي کان، وٽي هر خوشي آ،
 خوشي ڄڻ غمن جو ئي پيغام آهي،
 سڪن لاءِ سڪون ٿا، ڏکڻ ڏيهه اندر،
 اهو حال پنهنجو صبح شام آهي.
 **

رهائش شهيدن جي آ جاءِ جنت،
 انهن مان تون آهين ادي سونمن راڻي،
 سدا باغ جنت ۾ خوش ٿي گذارين،
 مگر هت امان کي، اکين آه پائي.
 **

شهيدن تنهنجو هي وڇوڙو ٿو ماري،
 شهادت اوهان جي اڃا ياد آهي،
 امان تو حصي جي پڄائي ٿي ماني،
 تنهنجي ياد گهر ٿي آباد آهي.
 **

شهيدن جو درجو شهيدن کان پڇجي،
 ٿيا خوب آهن!! خدا کان سي راضي،
 امان پيٺ بابا، ادا هت اوهان کي،
 خدا جي رضا تي، ٿيڻ گهرجي راضي.

مبین اڄڻ سنڌ جو درد رکندڙ شاعر

درد کي ميڙي چونڊي جهولي ڀري ڪنهن جي آڏو هارجي ته ڇا ٿا محسوس ڪيو ته ڏسڻ وارو جي ڪيفيت ڇا هوندي، اهو ڪم ڪرڻ ڪو آسان ناهي، مختلف شاعرن جي شاعري ميڙي دوستن جي آڏو پيش ڪرڻ به هڪ دل گردي جو ڪم آهي ۽ اهو ڪم ڪافي وقت کان دوست مبین اڄڻ ڪندو پيو اچي سندس ادب دوستي کيس بي چين ڪري ٿي، هڪ ڪتاب اڃان پورو مس ٿو ٿئي ته وري ٻئي ڪتاب جو مواد ڪنو ڪري ٿو، اهو جذبو اها ادب سان محبت کيس ويڻ ڪو نه ٿي ڏي، سندس هر ڪتاب جا شاعر ڪي عام شاعر ناهن هوندا، هي سڀ هن ادب دوست مبین اڄڻ سان محبت ڪندڙ، سنڌ جو درد رکندڙ شاعر آهن، اهي شاعر جن سنڌ ڌرتيءَ جي ڪڪ مان جنم ورتو آهي انهن کي سنڌ مٽيءَ سان محبت آهي، جيڪي پنهنجور ٿي وڌي ڌرتيءَ ماءُ جي تڄ ملهائڻ ٿا، انهن کان ڪير واقف ناهي، اهي سڀ سهڻا سرجهڻا هڪ ئي ڪتاب ۾ گڏ ڪري اوهان پڙهندڙن جي آڏو پيش ڪري ٿو. جنهن لاءِ پياري مبین اڄڻ ۽ سندس پوري ست جس لهڻي، مون کي يقين آهي ته پهريان جيان هي ڪتاب به اوهان جي معيار مطابق هوندو ۽ اميد آهي ته مبین اڄڻ سنڌي ادب کي اهڙا لازوال ڪتاب اڀرندو رهندو.

زيب ڪنگو

اسلام آباد

10 مئي 2023ع

سلام اڄڻ

ڪيڏو آ ارمان وڇوڙي تنهنجي تي،
ڪير نه ٿيو درمان وڇوڙي تنهنجي تي.
خوشين جو سنسار اسان کان ڪسجي ويو.
سور بڻيا سامان وڇوڙي تنهنجي تي.
**

ڏينهن ڏني جو واري وٺي،
وارڻ کان پوءِ ماري وٺي.
هن سان ڇا ڇا ٿيو هوندو.
ڏاڍ هٿان جا ڌاري وٺي.
**

اڻيا اڻيا نيٺ رويينا،
موتي اڇ تون پيڻ رويينا.
روئي روئي سارن ٿا پيا،
توڪي تمنجا سيڻ رويينا.
**

عاشق حسين بوزدار

توتي مالڪ مهر وسائي شهيد راڻي تون،
هر ڪو گل گلاب ڇٽائي شهيد راڻي تون.
روبينه جو رتبورب وڌائي شهيد راڻي تون،
”بوزدار“ توتي ڇا ڳالهائي شهيد راڻي تون.
**

رهيو سيني کي شديد انتظار تمنجڻو.
شهيد رويين تولا دل بيمار تمنجڻو.
”بوزدار“ معاشري تي ڇا لکان لهو سان،
قرض رهيو شهادت جو بيشمار تمنجڻو.

چوستن جي گڏيل ڳڻڪي ”اکین جي اکیلائي“ تي هڪ نظر

اکین جي اکیلائي جي دل لپائيندڙ نالي سان چوستي جي صنف تي گڏيل ڪتاب اوهان مهربانن جي هٿن ۾ آهي. هن ڪتاب جو سمیٽيندڙ نوجوان شاعر، سنڌي ادب جي جهول ۾ مختلف صنفن تي ست ڪتاب سمیٽيندڙ مبین اڄڻ آهي. هي ڪتاب مختلف شاعرن جي چوستن تي مشتمل آهي. گڏيل شاعريءَ جو ڪتاب سمیٽڙ جو مکيه سبب ڪنهن به صنف تي مواد يڪجا ڪرڻ هوندو آهي ته جيئن ان صنف تي تحقيق ڪندڙن کي مواد ڪنوڻي ملي. انهي مقصد لاءِ هي دوست جتن ڪري رهيو آهي.

سنڌي ادب ۾ استاد بخاري چوستي تي تمام سٺو لکيو آهي، ان سان گڏ شمشير الحيدريءَ به ساراه جوڳو ڪم ڪيو آهي. باقي ڏٺو وڃي ته ڪو خاطر خواه ڪم ڪونه ٿيو آهي. مٿين شاعرن جي ان صنف تي نظر ڦيرائي ڏسجي ته ربايعي ۽ چوستي ۾ فرق جي خبر ڪا نه ٿي پوي. سنڌيءَ ۾ اڃا تائين صحيح طرح سان ربايعي ۽ چوستي جي فرق تي ٿي نه لکيو ويو آهي. اها ئي ربايعي آهي ته اهو ئي چوستو چيو وڃي ٿو. جڏهن ته فني لحاظ سان ٻنهي صنفن ۾ فرق آهي. اهو فرق ته هن صنف تي تحقيق ڪندڙ ڪو محقق ئي ثابت ڪري سگهي ٿو. پر تنهن هوندي به مبین اڄڻ جو چوستي تي ڪيل ڪم تاريخ ۾ جوڳي جڳهه والاريندو ۽ تحقيق ۾ کيس مانائتو مقام ملندو.

پهريان وانگر هي منفرد ڪم ڪرڻ تي مبین اڄڻ کي جس هجي ۽ سندس لاءِ ڪوڙ ساريون نيڪ تمنائون ته هو دل جي مخلصيءَ سان اهڙن ڪتابن سان سنڌي ادب جي گود ۾ پريندو رهي. ۽ آخر ۾ دعا گو هنن ستن سان ته ٻه سال اڳ درگاهه پير ڪٽڪال لڳ فتح پور تعلقه ڪوٽڙجي وٽان اغوا زيادتي بعد بي درديءَ سان قتل ٿيل قرآن مجيد جي حافظ شهيد سندس پيٽ روينه اڄڻ جي خون سان خدا پاڪ انصاف عطا فرمائي ۽ قاتلن کي ڪيفر ڪردار تائين پهچائي. آمين.

نوید ناز اڄڻ

انیک کردارن جو مالک مبین اڄڻ

مبین اڄڻ ڇا ڇا نٿو ڪري؟ غربت سان لڙي ٿو. پيٽ جي شهادت تي سندس جيءُ جهمري ٿو. سماجي مسئلن تي پري اٿي ٿو. ناحق سان جنگ جوڻي ٿو. حق جي ڏکئي رستي تي اٿل بيهي ٿو. ادبي رجحانن جي وڌاءِ لاءِ پتوڙي ٿو. مبین آهي ته هڪ پر سندس ڪردار انيڪ آهن. يار مبین ٿڪجي ٿي نٿو ٽوڙي جو بک بدحالي مان به گذري ٿو. روزگار به تنگ اٿس.

سماجي اڻ برابري به سندس سان آهي پر بيٺو وري به اٿل آهي. بي خوف آهي ۽ انسانيت سان پيار ڪندڙ ۽ انسانيت جي ويڙهي جو اٿل دشمن آهي. شاعر جي ڪري حساس به ڏاڍو آهي پر پنهنجي ڪردار سان عملي نپاه ڪري ٿو. سڀ کي عزت ڏيڻ سان گڏ حق سچ چونڌڻ ۽ سمجهندڙ آهي.

هي تسلسل سان ادبي رنگن ۾ رنگ پريندو اچي ٿو. هڪ پٺيان ٻيو ڪتاب مرتب ڪندو ٿو اچي. گهٽ عرصي ۾ مرتب ڪيل سندس ڪتابن جو تعداد ست آهي ۽ هي ڪتاب ”اکین جي اکیلائي“ چوستن تي مشتمل سندس اٺون ڪتاب آهي. جيڪو ادبي ميدان ۾ هڪ پرپور اضافو آهي. هن چوستن جي ڪتاب ۾ نون شاعرن سان گڏ ڪيترن ئي مشهور ۽ مقبول شاعرن جا چوستا پڻ شامل آهن جيڪي هن ڪتاب کي منفرد بڻائن ٿا.

مبین اڄڻ کي هميشه جيان دلي مبارڪون پيش ڪجن ٿيون ۽ سندس شڪريو به ادا ڪريان ٿو ته هُو مون کي وڏو سمجهندو آهي. عزت سان گڏ هر مسئلي ۽ ڪيل ڪم تي رايو ۽ تجويزون به وٺندو آهي ۽ انهن تي عمل به ڪندو آهي. مون کي به وڌيڪ ان ڪري پيارو آهي ته هُو سچو ڪرو ۽ محنتي ته آهي ئي آهي پر منهنجي جنم ڀومي پياري شهر ڪهڙا جي پيداوار آهي جيڪو اسان سڀني لاءِ اعزاز ۽ فخر جي ڳالهه آهي.

خدا تعاليٰ پنهنجي محبوب ﷺ جي صدقي مبین اڄڻ جي عزت ۾ اڃا اضافو ڪري ۽ کيس همت سان گڏ ترقي عطا ڪري ۽ سندس تڪليفون ۽ اهنج دور ڪري. آمين.

ظهير لاڙڪ

چيئرمين سنڌ ايجوڪيشنل فورم خيرپور

ٿيڻ جي التجا ڪري تاريخ ۾ محبتن جو اهڙو ته ڪتب خانو تيار ڪري ڇڏيو آهي جنهن کي تاريخ هميشه پنهنجي پيٽ ۾ سانڍيندي رهندي. جنهن ”وايون مهڪيون واٽ تي“، ”پرھ ڦٽي جا پنڌ“، ”موتين مالها شاعري“، ”گيتورنگ شاعري“، ”نظمن جا نين“، ”زنگجي ويل خواب“ ۽ ”شهيد رويند“ اُچڻ جي خون سان انصاف وارو سوال ”جهڙا شاهوڪار ڪتاب لکي ڪري سنڌي قوم جي هنج ۾ ڏنا آهن جيڪو هميشه هن ديس جي مظلوم ۽ محڪوم ماڻهن لاءِ لکندو رهيو آهي، جنهن چيچن ۾ قلم پڪڙي الهام ٿيندڙ شاعري جون فطرتي آيتون لکي سماج اندر پيدا ٿيل انساني نسلن کي تباه ڪندڙ سرمائيداري نظام ته وري ٻئي پاسي وڌندڙ انتهاپسندي جهڙين بيمارين کي شاعري سان سماج ۾ نفرتن جي دڪندڙ دونهن کي وسائڻ جو احد ڪيو آهي. پيارو مبین ڏکندڙ اکين سان اڄ به انصاف لاءِ واجهائي رهيو آهي جيئن هن سماج ۾ ماڻهو سک سان ساھ کڻي سگهي. مبین اڄڻ جيڪو پنهنجي نالي جيان صاف ۽ شفاف انسان آهي جنهن جي محبت، پيار ۽ مائٽي طبيعت ڪنهن تعريف جي محتاج ناهي. هن سڌائين پيار محبت عاجزي سڪي ۽ سيڪاري شايد هي پيدا ٿي ان لاءِ ٿيو ته هو نفرتن کي مات ڏئي محبتن سان انسانن جي دلين کي سيراب ڪري سگهي.

جيڪي اداس بيوسي سماج جي تنگ نظريءَ خاطر اڪڙين مان پاڻي جي صورت ۾ لڙڪ وهندا هئا تن کي پاڻ پيار جو جامو پارائي ڇڏيندو هو ڏکڻ، اڏيتن ۽ اهنجن کي پاڻ کان ڪوهين ڏور ڪرڻ پئي چاهيو پر هن وحشي بگهڙ جهڙي سماج ۾ پيدا ٿيندڙ هر انسان کان پنهنجا اختيار ڪسي هميشه لاءِ محروم بڻائي ڇڏيو آهي. انسانن جو مرتب ٿيل سماج وڪ وڪ تي دهشتون ۽ وحشتن کي جنم ڏئي زمين تي رهندڙ انسانن جو جيئڻ جنجال ڪري ڇڏيو آهي. ڪيترين نيائين کي ظلم جبر جي ٻرندڙ باهه ۾ ابدی ننڊ سمهاري ڇڏيو آهي. اڄ به سنڌ واسي انصاف جي الف کان محروم بڻيل آهن ته وري سماج جي فرسوده رسمن رواجن ۾ جڪڙيل آهن ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته انسان دشمن قاتلن جي رستا روڪ ڪري پنهنجن لکڻين جي ذريعي شعور جي ذريعي قاتلن کي واکو ڪيون جيئن وري ڪا سنڌ جي نيائي وحشي بگهڙن جو شڪار نه بڻجي.

عامر انصاري

انصاف جي اوسڻي ۾ سڙندڙ سنڌا

چوندا آهن ته ڏک انسان جي رهبري ڪندا آهن ۽ انهن ڏکڻ مان انسان گهڻو ڪجهه سکندو آهي. هڪڙا ڏک جيڪي انسان کي جيئڻ جو حوصلو ڏيندا آهن ته ٻيا وري ڏک سماج ۾ انسان جي الهڙ جوانيءَ کي جهوري ڇڏيندا آهن ۽ پوڙهائپ جو انتظار ڪرڻ کان اڳ ئي انسان کي پنهنجي قبضي ۾ قيد ڪري ڇڏيندا آهن.

اها به هڪ ڪڙي حقيقت آهي ته جيڪڏهن ڏک نه هجن ها ته انسان پنهنجن ۽ پراون جي پرڪ نه ڪري سگهي ها. اڄ اهڙن ئي ڏکڻ، اهنجن، اڏيتن، ناانصافين، پيڙائڻ ۽ تڪليف مان سڄا جهڙي سنڌ گذري رهي آهي جيڪا ڏکڻ جو سمورو داستان بڻجي وئي آهي. جتي ڪيترا ئي پيانڪ واقعا ۽ سماج جون ناانصافيون انسانن جي پلٽ پونديون رهيون آهن. اڄ به ورهين کان وٺي هن ڌرتيءَ تي اهڙي ته انسان دشمن رت پياڪ جنگ هلي رهي آهي جيڪا خوشين جي ڏيئڻ کي روشن ڪرڻ کان اڳ اجهائي رهي آهي جيڪا آدم ذات جي وس کان ٻاهر ٿيندي پئي وڃي پر ان باوجود به انسان ڪڏهن به ٽڪيو ناهي مسلسل هن سفر ۾ هلندي ان منزل جي ڳولها ۾ آهي جيڪي سماج کي سمورين فرسوده رسمن، رواجن کان آجو ڪري، جيڪا شبنم جي قطرن جيان صاف شفاف هجي، جيڪا روڙ زمين تي محبتن، چاهتن جا ڳاڙها گل پوکي، جيڪي نفرتن جي نگر کي مات ڏئي ڇڏي. ان محبتن ۽ چاهتن جي زنجيرن ۾ جڪڙيل سنڌ جو الهڙ نوجوان پيارو دوست منهنجي ننڍپڻ جي ڏکڻ سڪن جي ساڻي شاعر، سوشل ورڪر مبین اڄڻ به هڪ آهي جنهن جو تعلق ضلعي خيرپور ميرس جي ننڍڙي شهر ڪهڙا سان آهي، جنهن کي پنهنجي شهر ڪهڙن جيان پنهنجن ۽ پراون هٿان کوڙ سارا ڏک مليا آهن، جنهن جي زندگيءَ جو داستان اٺون سمجهان ٿو ته سنڌ جي سورن جهڙو ئي رهيو آهي. جنهن سڌائين سرمائيداري نظام جي ڄار ۾ ڦاٿل هوندي به ڪوشش جي دامن کي ناهي ڇڏيو، جيڪو خود بحیثیت هڪڙو شاعر آهي جيئن پوئڙ وانگي گلڙن جو رس چوسڻ لاءِ انهن مٿان ڦيرا کائيندو آهي انهيءَ طرح مبین اڄڻ ان پوئڙي جيان ڦيرا کائيندي هڪ هڪ اڳيان گلڙن جي رس چوسڻ وانگي دوستن کي ڪتاب ۾ شامل

جنهن جي سوچ ۽ لوچ جو سفر جاري و ساري هوندو ته اهو ڀلا ماڻ جي مُصلي تي ويهي ماضيءَ تي راضي ٿي ڪيئن مايوسيءَ جي منظرن تي موهجي پوندو؟ اهڙو ئي سنڌي ٻوليءَ جو ارڙو ۽ اڻموت عاشق مبین اڄڻ به آهي، جيڪو هڪ هڪ موتي ميڙي محبت ۽ محنت سان مالهائون جوڙي ٿو. اهي هيرن جا هار نثر جا هجن يا نظم جا پر اهڙا ته تيار ٿا ٿين جو هر ڪو چاهي ٿو اسان جي هٿن ۾ هجن. جيئن سندس ”پره ڦٽي جا پنڌ“، ”وايون مهڪيون وات تي“، ”نظم جا نيٺ“، ”گيترو رنگ شاعري“، ”موتين مالها شاعري“، ”زنگجي ويل خواب“ ۽ ”شهيد روبين اڄڻ جي خون سان انصاف وارو سوال“ وغيره. هي ڪتاب به نالي ”اکين جي اڪيلائي“ (گڏيل شاعري) اُن ئي سلسلي جو سراپا سينگار چئجي ته وڌاءُ نه ٿيندو. جنهن ۾ سينيئر توڙي جونيئر سڀ سرجهڙا اکين جا نار آهن. جيڪڏهن هڪ هڪ تي لکبو ته هڪ ٻيو ڪتاب به جڙي پوندو. سنڌي ادب جي اها روايت نهايت نرالي رهي آهي جنهن ۾ گڏيل شاعريءَ جا گلدستا ڇپجندا رهن ٿا جيڪي صاحبِ حيثيت شاعر آهن اهي ته الڳ پنهنجا ڪتاب ڇپائي سگهن ٿا پر ههڙي مهانگائيءَ جي دور ۾ جيڪي پيت پالڻ کان به قاصر آهن اهي گذر سفر ڪن يا ڪتاب ڇپائن؟ اهڙن گمنام ۽ غريبن شاعرن لاءِ هي هڪ سونهري موقعو هوندو آهي جيڪي هڪٻئي جي ساٿ سان سلهاڙجي، سينگارجي ۽ سنوارجي ڪتاب سان گڏوگڏ پاڻ کي به ڪامياب بڻائيندا آهن. هونئن به گڏيل شعري مجموعي لاءِ آئون ائين چوندو آهيان ته ”وڻ وڻ جي ميوي ۽ گل گل جي خوشبوءِ جو مزو منفرد آهي.“ هر شاعر جا پنهنجا خيال ۽ پنهنجا خواب آهن هر ڪنهنجو فن ۽ فڪر پنهنجي پنهنجي فريم ۾ ٿيل هوندو آهي. اهو پڙهندڙن ۽ پريڪشن تي منحصر آهي ته انهن کي ڪير موهي مست ڪري ٿو؟ ۽ ڪير چُست ۽ سُست ڪري ٿو؟ ڪنهن ۾ ڪهڙي خامي آهي؟ ۽ ڪنهن ۾ ڪهڙي خوبي آهي؟ اهو فيصلو وقت جا نقاد ڪندا.

ڪيترائي گڏيل شعري مجموعا منهنجي نظر مان گذريا آهن جيئن: ”ڏيئا ڏيئا لات اسان“ جنهن جو مهاڳ شيخ اياز لکيو ”سوچون سُرها گل“ هي ڪتاب سنڌي ٻوليءَ جي ٻن ناميارن اديبن ۽ شاعرن اياز گل ۽ تاج جويي جي شاعريءَ جو گڏيل ڪتاب آهي. هيءُ ڪتاب ٻن حصن ۾ ورهايل

ٽپڪي ٽپڪي جو حساب

سومر 27 مئي 2019ع گورنمينٽ مراد هاءِ اسڪول گمبٽ ۾ سر ڪر بورڊ طرفان پيپر چيڪ ڪرڻ جو موقعو مليو. ان بهاني سان تقريبن هفتو کن ڪهڙا شهر ۾ خوبصورت شاعر ۽ استاد وفا مظهر چانڊيي جي اوطاق تي رهائش اختيار ڪيم. انهن ڏينهن ۾ گمبٽ ۽ ڪهڙا جي شاعرن ۽ اديبن سان ڪافي ملاقاتون ميسر ٿيون. جن ۾ مبین اڄڻ ۽ عامر انصاري به سر فهرست رهيا. هي ٻئي دوست مون سان وفا مظهر چانڊيي جي اوطاق تي ملڻ آيا هئا ۽ مون لاءِ ڪتابن جا تحفا پڻ ڪٽي آيا هئا. اُتان کان مبین اڄڻ سان واسطو وڌيو ۽ اهو رابطو اڄ تائين هلندو ٿو اچي. مبین اڄڻ جو علمي ادبي ذوق شوق اڳي کان وڌيڪ اڳرو ۽ اٽل نظر اچي ٿو. هونئن به شاعرن لاءِ چوندا آهن ته شاعر شعور جي شينهن کي پالي ٿو ان لاءِ سوائي سمجهه کي شور به سوايو هوندو آهي بقول پٽائيءَ جي:

الا! ڏاهي مڙيان، ڏاهيون ڏک ڏسن.

هن نوجوان جيڪي ڏک ۽ ڏنڀ ڏنا ۽ سنا آهن انهن جو ڪوبه ڪاڻو ڪونهي. هڪ ته غربت جا گمرا گهاٽو ٻيو وري سندس نوجوان پيٽ سان جيڪو قاتلن کيس ڪيو اهو ناقابلِ فراموش آهي. مبین اڄڻ اڄ به پنهنجي پيٽ جي قاتلن سان مهاڏو اٽڪائڻ لاءِ اڪيلي سر پنهنجي عمر دراز امڙ سان گڏ عدالتن جا در ڪٽڪائيندو رهي ٿو ليڪن کيس ڪوبه انصاف جو آسرو نظر نه ٿو اچي. اهي سڀ شور سيني ۾ سانڍڻ جي باوجود به ڪڏهن حوصلو هاري نه ٿو ويتر حالتن جي تيز هوائن ۾ ذات ۽ ڌانءَ جا ڏيئا جلائيندو رهي ٿو ۽ امداد حسينيءَ جون ستون سندس ڇپن جي چانگت تي چنگ جيان وڃي رهيون آهن:

مون جڏهن ڪو ڏيئو جلايو آ،

زور ڪيڏو هوا لڳايو آ.

آهي. پهرئين حصي ۾ اياز گل جا نظم، گيت، آزاد نظم، غزل، دوها، تراثيل، تيڙو ۽ بيت شامل آهن، جنهن جو مهاڳ ”نوان پلٽيل سڪا“ جي عنوان سان تنوير عباسيءَ جو لکيل آهي، جڏهن ته ٻيو حصو تاج جويي جي شاعريءَ بيتن، وائين، دوهن، گيتن، غزلن، نظمن، آزاد نظمن، رينگن ۽ چترن تي مشتمل آهي، جنهن جو پيش لفظ (مهاڳ) شمشيرالحيدري، ’وچ- وراڪا سوچ‘ جي عنوان سان لکيو آهي. هن ڪتاب ۾ اياز گل ۽ تاج جويي جي ابتدائي شاعري به شامل آهي. ٻيا ڪتاب جهڙوڪ: ”پرڪا بوند بهار جي“، ”سُخنور سنڌ ڌرتيءَ جا، سڀنا صليب تي، ڪونج قطارون ذات جون، ڊيپڪ چاتر شخص آ؟“، ”نئون نئون مڌ آ“، ”ذاتِ ڏيئا ٻاريا“ (لاڙڪاڻي ضلعي سان لاڳاپيل چونڊ 14 شاعرن جون ڪوتائون)، ”سُڪ نه سُتا ڪڏهن“ مرتب: سيد مختيار شاهه وغيره. اڃا ٻيا به ڪافي ڪتاب گڏيل شاعريءَ جا ڇپيل هوندا جيڪي منهنجي نظر مان ناهن گذريا. هر ڪو پنهنجي وٽ ۽ وس آهر قلمي ۽ قلبي پورهيو ڪري پاڻ پتوڙي رهيو آهي. مٿين اُچڻ به انهن منجهان هڪ آهي جنهن جو قلم ڪڏهن به رُڪيو ناهي، جُھڪيو ناهي ۽ وُڪيو ناهي. سدائين سجاڳ ٿي سياڳ جا ماڳ ماڻيندو وٽي ٿو. اميد ٿي ڪجي ته سندس هي ڪتاب به ”اڪين جي اڪيلائي“ (گڏيل شاعري) سنڌي ادب ۾ ڪافي جاءِ والاريندو. آخر ۾ استاد بخاريءَ جون هي ستون سڄي هن مجموعي جو اختصار ۽ اظهار لڳن ٿيون:

قط قلم هٿ، هوش هججو هوشيار!
قور وٺندي ٽپڪي ٽپڪي جو حساب!
شاعري ”استاد“ ٽڪي ٽوري،
جلد ٿيندو جملي جملي جو حساب!

نيڪ تمنائون

معشوق محسن ابڙو

اڱارو، 09 مئي 2023ع
